

אלול תשע"א, ספטמבר 2011

לבלוּב 12

כתב העת של הארגון העולמי של יהודים יוצאי לוב

הניצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארץתו

שנה טيبة

לבלוּב

גָּלְיָן מִסְפַּר 12

הניצנים נראו בארץ עת הזמיר הגע וקול התור נשמע בארץנו

אלול התשע"א
ספטמבר 2011
כתב העת של הארגון העולמי של יהודים יוצאי לוב

מדינת ישראל
משרד המדע
התרבות והספורט

הנכנס למוזאון מורשת יהדות לוב אינו יכול שלא להישיר מיד מבטו אל ספר תורה נאה הניצב לו בתוך שורה של ספרי תורה מהודרים אחרים. מבטו של המבקר אינו מרוחק לספר תורה זה רק בשל היותו מעוטר כלו בפייתוחי כסף ומשום מעמדו במרכזה של השורה; עד מהרה מתברר, שהוא מסוג ספרי התורה הפותח בשיח עם המבקרים בו, ופרש בפניהם סיפור אישי מרתק שככלו אמונה גדולה; מסירות נפש ואהבה אין קץ.

דברורה טבול לבית אדדי (הddd)

תוכן העניינים

- .3 דבר העורכת – מתי גילעד
- .4 דבר הייר – מאיר כהлон
- .5 פיצויים מגורמניים: האור בקצתה המנוראה, ומה הלהה? – צורי בן תורה
- .6 נעים להכיר את אשר נעים – מתי גילעד
- .7 ר' ציון ביתאן צ'ל – דוד ג'אן (ג'יעאן) ויסוף בן דוד ג'אן (ג'יעאן)
- .8 הבית היהודי במחנות הזמן – תקופה يولזרי לבון נעם
- .9 ימים ראשונים של המהפקה במצרים – צורי דורון-דודוש
- .10 תרומת היישוב העברי להקללת בנגזי – בנימין דורון-דודוש
- .11 השדה האהוב – ריאין עם אלירז שדה – אילנית חכמן
- .12 ספורה של שכונה – משה (ז'ני) זיגנון
- .13 מנהגי ראש השנה – יעקב חג'ג' לילוף
- .14 שירות תפילה לרئيس השנה – ויטורי פלאח
- .15 "ובספר גדול יתקע" – חפץ קודש במוזאון יהדות לוב גואלה שלמה – ציון חלפון
- .16 נצח ישראל לא ישקר – יעקב חג'ג' לילוף
- .17 "ונתני להם בכתי ובחומותי יד ושם" – חיים רובין בניו
- .18 ג'אדו – מחנה מות – מאיר אלסיג
- .19 ההתקומות העממית בלבו – גבאי צבי
- .20 פניות חמץ – מושב אחיסמרק – פניה זיו
- .21 פיסבוק לבית המורשת – צורי דורון-דודush
- .22 חג האהבה השair טעם של עוז – משה (ז'ני) זיגנון
- .23 אירועים וכנסים – יעקב חג'ג' לילוף
- .24 המكان ללימודים ולמחקר יהדות לוב – מאיר כהлон

35. Il Granaio e' andato a fuoco, ora posso ammirare la Luna - Joseph Mimun
 37. La storia di Bushayef - Meir El Saiegh
 38. Da ebreo internato alla "Bagantona" a cittadino onorario di Bazzano - www.telesanterno.com
 39. Contestati gli ebrei che vanno in Libia - Hammus Guetta
 39. La Televisione Italiana s'interessa al "Parlamento" degli Ebrei della Libia in Israele - Meir El Saiegh
 41. CENNI SULLE COMUNITA' EBRAICO/ TRIPOLINE IN ITALIA - Franco Cohen
 43. Nostalgie di tempi passati, col gusto dell'arisa. - Daniel Mimun

Iscriviti all'Organizzazione Mondiale degli Ebrei di Libia. Sii partecipe e usufruerai dei seguenti vantaggi: 1) Abbonamento alla rivista "Germogli" (Livluv). 2) Sconti speciali sui spettacoli, dischi e d.v.d. 3) Partecipazione alle votazioni per le elezioni dei membri dell'Organizzazione. 4) Aggiornamenti sulle novità in corso

Prezzo annuale: 50 Euro (Estero), 100 Shekel (Israele). Si accettano pagamenti con carta di credito.

Per informazioni: 972-3-5336268 www.livluv.org.il

מיסיד וועורך ראשון
נחצ'ה-נחום גלבוע

עורכת
מתיב גילעד

עריכה לשונית
ד"ר רחל ברון

עיצוב והפקה:
g studio 88

דפסות:
המרכז"ז האחים תשובה נתניה

צלמים:
עד' זיון, יוסי בזCKER, מאיר כהلون,
פורטונה גז, מאיר אלסיג,
עמוס לגיאל, הדר גילעד,
פניה זיון.

כותבים:
צורי בן תורה, צבי גבאי,
מתיב גילעד, בכור ג'יעאן,
דוד ג'אן (ג'יעאן),
ויסוף בן דוד ג'אן (ג'יעאן),
בניון דורון-דודוש,
צורי דורון-דודוש, משה זיגנון,
ציון חלפון, אילנית חכמן,
יעקב חג'ג' לילוף, תקופה يولזרי
מאיר כהлон, ויטורי פלאח
Joseph Mimun, Meir El Saiegh,
Amos Guetta, Franco Cohen,
Daniel Mimun

הפקה:
הארגון העולמי של יהודים
יוצאי לוב

חברי מערכת:
אלסיג מאיר,
דורון-דודוש בניין,
דורון-דודוש צורי,
זיגנון (ז'ני) משה,
יולזרי תקופה,
ימיון דניאל.

© כל הזכויות שמורות
לארגון העולמי ליהודים יוצאי לוב
רח' משה הדרי 4, או' ירושה
luv@bezeqint.net
www.livluv.org.il
03-5336268/72

מוזאון יהדות לוב
פתח בימים א'-ה'
בחול המועד ואיסרו חג.
בין השעות 00:00-17:00
סירות מודרך לקבוצות
בתיאום מראש.

מורשת יהדות לוב

דבר העורכת

קוראים יקרים,

ערוב ראש השנה. הבית - כמרקחה. אימא עוזרת לנו להתלבש ולהשתרק, בודקת שוב את התקיק של אחי התינוק כדי שלא תשכח כלום, אבי כבר מוכן ומדי מספר דקות שואל את אימא: "נו, זיזים?"

השמחה בלבי גואה. בגין החדשים מדיפים ריח נעים, והנעליים ממשמעים קול של חדש. שערי מסורק למשעי, ואני מרגישה כנסיכה.

בדרכ לשבטה אמו צועדים להאנטו. הרחובות שקטים, וכמעט אין אדם או מכונית שיופיעו את קדושת החג. אויר קריר של תחילת הסתיו נושא את ריח הפרדס הסמוך לביתה של שבטה.

חלונות הבתים הקטנים, נטולי הגדרות והחוומות, מגלים לי מה מתתרחש בהם - כמעט בכלם אותו מהזה: משפחות מתכנסות יחד, כל בני המשפחה לבושים בגדים צחורים, וקולות של שמחה נשמעים מזור כל בית.

והנה ביתה של שבטה מנכינה מתגללה לעינינו. המרפסת הפתוחה מחייבת שכולם יגעו. כל בני המשפחה עם נשותיהם וילדייהם, בני דודים, נכדים, נינים... כמה? אין סופרים! השולחן הגדול עמוס ב'ברכות', שתספוקנה לכלום, שבטה עסוקה במטבח, מסדרת את הסיריים שהביאו המשפחות. תכף הגיע סבא מבית הכנסת, ונתחילה בקידוש...

איזה קסם היה טמן באוטן שעות של חג, במפגש המחדש (מאז פסח), העדכונים, החינוקות החדשים... אהבה אין קץ שרתה שם, ואחדות - שנשאה בלבנו עד הימים.

ראש השנה - חג נפלא ומשמעותי מאד, ובו כל אחד ואחד מatanנו עומד ייחיד מול האחד ומתקבל את הכתב. אני חושבת על המעמד הגדול והנורא זהה - כמה זכויות צריך כדי לעמוד שם מолов; כמה חשבון נפש צריך לעשות אדם לפני הרגע הזה, וכמה להתפלל שייעbor אותו בשלום!

תשובה, תפילה וצדקה - שלושת הדברים שיעשה אדם כדי לכפר על מעשייו הרעים. הצדקה, בלי נדר, נשים וניתן, תפילה נישא לשלוום יקרים ולשלומם עם ישראל כלו, ותשובה - נבטייה בין בוראנו; אך גם נבקש סליחה איש מרעהו, ובעיקר נסליח מעוקם לבנו, כי למדתי משפט נושא חכמה, שהחטא הוא אנושי, אך הסליחה היא אלוקית. מקווה אני שתפינו הנהה מגילוון מורחב זה, שבו נכיר אנשים מיוחדים ונבקר במקרים שללא כולם מכיריהם. רבים הם הכותבים מהארץ ומהעולם, וכולם העלו את דבריהם על הכתב מתוך כבוד והערכתה לכתב העת שלנו - תודה רבה לכלוכם.

הארה נאגה תיכתבו ותתנו!!

מתי גילדעד, עורכת

תגובה ניתן לשלוח למייל levluv10@walla.com, או לכתובות: מרכז מורשת יהדות לוב, רח' הגולן 4, אור יהודה.

דבר הוי"ר

קורא יקרים!

נתקלנו במקרים רבים שבהם ניצולי שואה יוצאי הקהילה צכו לפיצוי המנהלי עקב פעילות הארגון, וכן אליהם המתווכים, והודיעו לנו ניצולים אלה שהם אלו שפעלו, כביכול, והשיגו עבורם את הרנטה, ודרשו מהם שכר טרחה על טיפולם בסכום של שניים עשר אלף ₪; זאת בתוספת איומים, שאם לא יעבירו את סכום הדרישה, יתבעו אותם למשפט ויפלו לעיקול רכוש. נודע לנו כי יש מתווכים שמתקשרים בשעות הליליה מאוחרות לניצולים ומפחידים אותם במילימ' קשות מאד, תוך שהם גורמים להם להחצים ופחדים בשל התשלום שנדרש מהם.

עומדים לשירותכם גם בעניין זה.
עלמדו מושתדים לסייע לניצולים כמייטב יכולותנו, כך שיוכלו
את עורכי הדין שטיפלו באמת בניוצרים, ומנסים לשכנוע
הניצולים ולגבות מהם שכר טרחה בסכום סביר. אני שמח
לציין בסיפור רב כי רוב עורכי הדין הללו משתפים איתה
פעולה. אם כן, אנחנו ממליצים לבדוק היבט כל דרישת
לעומלה ולשוכר טרחה לפני שתתמם מההרים לשלם, ואני

נמשיך לקיים כנסים בשיתוף פעולה עם מרכז הארגונים
לניצולי השואה, על מנת להביא את המידע הנחוץ לידיעת
כל בני הקהילה העומדים בקריטריונים זכאים לקבלה רנטה.
עד סוף שנת 2011 נקיים עוד ארבעה כנסים במקומות שונים
באארץ. אני מציע לכלם לעקוב אחר הפרסומים שלנו בדבר
 مكانם כנסי ההסברה.

אנו ממשיכים לפעול למען תיעוד ורישום ניצולים שנולדו בין
השנים 1930-1944 במסגרת הפרויקט לילדי השואה והמשרדים
שמבוצע על ידי מרכז הארגונים לניצולי השואה והמשרדים
לאזרחים ותיקים, שפועלם במטרה מתנדבים בני הקהילה.
אנו פעילים תוך שיתוף פעולה עם מחלקות הרווחה של
הערים ומועצות אזוריות של ישובים שבהם יש ריכוז של בני
הקהילה. כאן אני מבקש לפנות לכל אחד ואחת מכם ומקבש
לקאים קשר עם הארגון, על מנת שתוכלו לדעת באיזה מקום
באיזה אופן אפשר לבצע את החקירה והתייעוד.

לקבלת הרנטה המגיעה להם, בזכות ולא בחסד. הארגון נתנו לזכאים ניצולי השואה הטיפול האנטנסיבי העצמוד שפיעלי. אני מבקש להציג במיוחד את המטלות שלקחנו על עצמנו, אך במחצית זו השלמננו את רוב המשר העשייה למען הקהילה. שנה שבה אנו יכולים לציין את anno נמצאים באמצעות שנת 2011

לצעריו, לא כל הזכאים זכו לכך. מדי יום אנחנו מקבלים הודיעות על פטירה של אב או אם (אם בשל הגיל המבוגר, ואם בעקבות מחלה). על אף המאמצים שהשענו יחד עם ממשלה ישראל כדי לפשט את הליך ההכרה בזכותם של יהודים לוב, עדין הטיפול ובדיקת הזכויות על ידי הרשות לזכויות ניצולי השואה במשרד האוצר, נמשכים זמן רב, ואפיו רב מדי, לטעמי. גם ביוםים אלה ממש אנו פועלים יחד עם הרשות לשם קבלת החלטות מהירות להכרה בזכאותם של ניצולי השואה. כאן אני רוצה להזכיר למנהיגת הרשות, הגברת עופרה רוס, ולצוות המשור שלה, על שיתוף הפעולה.

בימים אלה אנו מתבשרים על קבוצות ראשונות שהתחילה לקבל את הרנטה לפי הסדר המנהלי שסוכם עם הממשלה, וזאת בעקבות הפעולות האינטנסיבית של הארגון ופועליו. לצד השמחה בשמחתם של מקבלי הרנטות, אנו נתקלים, לעיתים, בנסיבות מצערת: מתווכים למיניהם (וגם חלק מערכיו הדין) מנצלים את תמיותם של האנשים ושולחים להם מכתבי דרישת תשלום שכר טרחה בסכומים מופרזים מאוד תוך יומיים בנקודת הליכים משפטיים. אנו מבקשים להציג כי הזכאות לקבלת הפיצוי המנהלי מאפריל 2010 - מוקורה בעילות הארגון - יחד עם ח"כ יצחק כהן שר האוצר וח"כ משה כחלון שר התקשרות והרווחה ואנשי הרשות לניצוליו השואה במשרד האוצר. הניצולים זכאים לרента לפי סיכון שם האוצר ולא בעקבות הליכים משפטיים, כך שברוב המקרים קיבלת הפיצוי המנהלי אינה בעקבות פעילותם המשפטי של המתווכים או עורכי הדין.

מִתְחַדֵּשׁ מִינָה וְמִתְחַדֵּשׁ כָּל־עַמּוֹד
וְמִתְחַדֵּשׁ כָּל־עַמּוֹד כָּל־עַמּוֹד כָּל־עַמּוֹד
וְמִתְחַדֵּשׁ כָּל־עַמּוֹד כָּל־עַמּוֹד כָּל־עַמּוֹד כָּל־עַמּוֹד

מair כחולן י"ר הארגון

פתרונות מגרמניים:

האור בקצת המנהרה, ומה הלהה?

מאט: עוז צורי בין תורה, לשעבר י"ר הארגון

בקשה מיוחדת וקיים של קרייטרוניים מיוחדים. אסור להתייחס מהביבו-קרטיה הכוונה בהטבות הנספנות המכאמץ הכרוך בהשגת הטבות אלה לא ישווה לסייען הגדול לראות קצת שמחה בעניין הורינו וקרוביינו הירקרים לנו כל כך.

כן חשוב להביא לידי-עדת היציר פסק דין שיתן לאחרונה בנושא הפיצויים ליהודיLOB (פסק הדין בעניין מחלף). בפסק זה נקבעו שתי הלחכות חשיבות ממד: טובע שהגשים תביעה להכרה ניצולי שוואה, נדחה ע"י הרשות ולאחר מכן נפטר, הרי שעזבונו יכול (בהתקיים תנאים מסוימים) להגיש עורך שם אותו טובע שנפטר ולנסות לשכנע את ועדת העורר או את בית המשפט בצדקת תביעתו בעזרת עדדים אחרים. כמובן שבכמקרה של זכייה איזה ההכרה מוגבלת לתקופה מאז שחוגשה התביעה לראשונה ועד מועד פטירת התובע.

בית המשפט קבע כי אין צורך להוכיח דזוקא בריחאה מקום המגורים מפחד מהגרמנים כדי לזכות בהכרה על בסיס הלכת הפלד. די בכך שהוכחה כי אכן השתררו פחד ומתח קיצוני עקב נוכחות הצבאה הגרמנית בסביבה הקרובת. כך היה גם במקורה של משפטת מחלף מעמרום אשר לא ברחו מביתם אבל הסתרו בעליית הגג מפני הגרמנים, ובית המשפט הכיר בזכאותם.

בתמיכה כספית בפעולות הארגונית החשובה הנ"ל.

חברי הוועדה לטיפול בניצולי שואה - מיכאל גורן, יצחק כהлон וציוון נעים - עושים עבודה חדשה בסיעו למילוי תפקידם במקבוק הדוק אחרי התקדמות הטיפול

בימים אלה החלו הראשונים בתובעים מיצאי לוב קיבל את הפיצוי המינהלי על פי החלטת ממשלה ישראל (מספטמבר 2010).

קשה להיות אידייש לנוכח התרגשות שהזזה את אותם ייששים שזכה סוף סוף

**חברי הוועדה לטיפול בניצולי שואה - מיכאל גורן, יצחק כהlon וציוון נעים -
עשויים העבודה חדשה בסיעו למילוי תפקידם במשרדי הרשות ובסיוע לניצולים בהמצאת המסמכים והאישור
והנדושים ע"י הרשות.**

במשרדי הרשות ובסיוע לניצולים בהמצאת המסמכים והאישור והנדושים ע"י הרשות. אודה כי היתי בין אלה שסבירו כי הארגוןינו ערוך לטיפול בתביעות לפיצויים שיש להשairo טיפול זה לעורci דין בלבד. בששת מואוד שהארגון יוציא בתלונות הניצולים וגרים לשיקום הפעולות בארגון. שמחתי לגילות הניצולים משבתו הנכונות ולרצון לסייע, חברי הוועדה השתתפו גם בפיגושות עבדה עם צוות של הרשות לזכויות ניצולי השואה במשרד האוצר וכן נעזרו במשרד לענייני אזרחים ותיקים. כך התמקצע הטיפול של חברי הוועדה בתביעות הניצולים, והודיעו לכך הצלicho חברי הוועדה לקדם את הטיפול בתביעות באופן מהותי. גם הכנסים לזכויות ניצולי השואה,

בפני המוחל. הם כבר לא האמינו שיזכו עוד בחיהם בפיצוי הנכסף; שנים הם נדחו בלב ושוב; לא האמינו לטענותיהם בדבר הסבל והחרדה מהרדיפות שנדרפו לבוב ותביעותיהם נדחו על הסף מחוסר אמן. סוף סוף יצאאה צדקתם לאור, והם חקרו ניצולי שואה.

חובם ככלם מתקיים על קצת זקנה מהבטיחו הלאומי והקצתה החודשית החדשה מהווים עבורם תוספת המשפרת ממשהו את חייהם בערוב ימיהם. הם מתקשרים למשרדי הארגון ויצאים מגדודם כדי להזדמנות על הסיעו שהוא מבחינת מחת האל (עת"צ' אללה).

פעילי הארגון - שהתגיגו למשימה הקדוצה לסיעו לאותם קשיים, שהם עצמן וברשותם ממש - נרגשים לא פחות לשמעו את דברי התודה.

אשר מי שמשיע ליוצרים יקרים אלה ואשר מי שזכה לברכותיהם הנרגשות. אך מוקדם עדין לנות על זרי הדפנה. המלאכה עדין לא הושלמה הן מבחינת עצם מימוש הזכאות והן מבחינת מימוש הזכיאות הנלוות לזכאות.

י"ר הארגון, מאיר כהлон, נוט, בצד רב, עדיפות עלינונה בפעולות הארגון לפעלויות למען ניצולי השואה שכן המדויב באנשים מבודדים שאיש אינם ידוע עד מתיichi. טוב עושה מאיר כאשר הוא ממשיך במרץ רב לפנו לכל מציר מושב וכלכל מחלוקת רוחה בכל עיר ועיר כדי לאייר את יוצאי לוב ולדרבן אותם להגיש תביעות מאיר ממשיך להיפגש עם י"ר הרשות לזכויות ניצולי השואה כדי לפטור - יחד עם סגן שר האוצר, ח"כ יצחק כהן - בעיות בירוקרטיות וכדי להקל ככל האפשר על הiliar לאיישור הזכאות ליצאי לוב. טוב עשה הארגון כאשר הוא מנצל את קשריו של מאיר במרכז הארגונים של ניצולי השואה בישראל (מאיר נתמנה לאחרונה לסגן י"ר הארגון) כדי להסייע בהם

**אודה כי היתי בין אלה שסבירו כי הארגון יוציא夷 לטיפול בתביעות לפיצויים
ויש להשairo טיפול זה לעורci דין בלבד. בששת מואוד שהארגון יוציא夷
בתלונות הניצולים וגרים לשיקום הפעולות בארגון. שמחתי לגילות שטעית.**

סיכומו של דבר - יש לברך את הארגון העולמי, ייחד עם ח"כ יצחק כהן סגן שר האוצר, אשר משה מהחלה והגבג עפורה רום מנהלת הרשות לזכויות ניצולי השואה וכמוון למשלחת ישראל, על המהלך ההיסטורי להכרה הגורפת בזכותם של יהודים לוב. הכרת הטוב מחייבת אותנו להודות לפועל הארגן על המאמצים למקסם את האוכלוסייה הצעאית לפיצויים ועל הסיעו למשוח את זכויותיהם. ייחד עם זאת על קרוביו המשפחה של הצעאים לסייע להם למצות את כל זכויותיהם של הניצולים שהוכרו, וגם לכך נוכנים פעילים הארגן לסייע.

"וכל העוסקים בצורכי ציבור באמונה, הקדוש ברוך הוא ישלם שכרם ויטיר מהם כל מחלת וישלח ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם".

שהתקיימו בכל חלקי הארץ בשיתוף מרכז הארגונים והמשרד לאזרחים ותיקים, תרמו להעברת מידע באופן ישיר. כך יידעו מה אויר קיבל המגע להם. ואולם יחד עם המשך המאמץ לגרום לכך שכל הניצולים יקבלו את הפיצויים, יש לדאוג לכך שהניצולים שהוכרו ידעו מהן מה זכויותיהם ויידעו למסנן. מעבר להטבות האוטומטיות שמקבלות הניצולים עם ההכרה בזכאותם (כגון: קצבה חודשית, דמי הבראה, נסיעות, הנחה בארכונגה, מס קנייה, מס רכישה, חשמל, רכישת תרופות וכו'), יש אפשרות לקבל הטבות נוספות כמו: תוספת של תשע שעות סיועיות, תגמול נזק נצרך, טיפול שניינים וכו'. כמובן קיימת גם האפשרות להגדיל את אחוזי הנכונות עקב החמרה במצב הרפואי. כל אלה מחייבים הגשת

נעימים להכיר את אשר נעים

מאת: מתי גילדע

אם תאמרו שמדובר לא שמעתם על אשר נעים, לא אתפלא. באירועים היסטוריים נודלים שבהם נטל חלק, שמו תמיד היה "מأחורי הכותרות". אשר נעים ביצע תפקידים רבים במשרד החוץ. בין השאר, שימש כשגריר ישראל בדרכם קוריאה, פינלנד, קניה ואתיופיה. נספר על איש נפלא וענוי, על תרומתו והישגיו הרבים לטובות מדינת ישראל ויהודים בארץ ובעולם, ונוביא לחשיפה הרואיה לאדם בmund.

העברית הרהוטה שבפיהם, נשלחו אשר ואחיו לקיבוץ שדה אליהו, יחד עם 32 נערים ונערות ישראלים נוספים. אשר נעים נהנה לספר את זיכרונותיו מהקיבוצים: "השנתים בשדה אליהו היו היפות בחיה. הייתה נער בן חמש עשרה, עצמאי לחלוון, ללא הורים ומשפחה, היו רק חברות צעירים כמוני. חצ'י יום עבדתי במשקית יבולות ובכלול וחצ'י יום למדתי בבית הספר, והייתי תלמיד מצטיין. בשעות הערב העשנו ידיועתינו בספרות עברית, רוסית אנגלית וצרפתית. למדנו על סופרים וכותבים אחרים כמו בלזאק, טולסטי, ביאליק, אחד העם יהודה הלוי. לעיתים שמענו הרצאות מיוחדות על ארץ ישראל, שרנו ורקדנו...".

באוטן השנים התגוררו הורי בירושלים. "מאכבי למדתי חסד מהו. הוא היה מכין מטבחות לצדקה עוד לפני שייצאנו מבית-הכנסת אחרי התפילה, ומחלקים לכל פושט-יד". כך, ללא אומר,طبع האב את ערכיו החינוך בבנו והשפיע עליו מאוד. את כספו הרכב חילך אביו במשר זמן קצר בירושלים דרך בגנאי למצרים, וממצרים ברכבת דמشك לחיפה. בשל שפת

את הסחרה שלך, ואני רוצה לשלם לך על מה שהם נתנו לך, באוטו רגע הבנתי, שאיני יכול להפסיק בעיסוק זה."

"השנתים בשדה אליהו היו היפות בחיה!"
בבוקר עבדנו ולמדנו ובעשנות הערב העשנו ידיועתינו בספרות עברית, חסית אングליות וצרפתית, למדנו על סופרים כמו בלזאק, טולסטי, ביאליק, אחד העם יהודה הלוי. לעיתים שמענו הרצאות מיוחדות על ארץ ישראל, שרנו ורקדנו...".

סוטיפיקטים למשפחות לעלות לישראל, מאותו הרגע הוא לא נח ולא הניח לאמו ולאכבי, עד שהacsיכמו לעלות לישראל. ההורים הגיעו מועמדותם וקיבלו את האישור לעלות ארצה.

את הדרך לישראל עשו במשאית משא שהמשפחה שכרה, ובזה עברו את הדרך לירישון, הוא לפקח אותה המשטרה ולקח לי את הכל. ישבתי וככית עדים שושטר איטלקי ניגש ואמר לי: 'הם חילקו

לצורך כתיבת הריאון נפגשנו בቤתו שכירושלים. ישבנו על כס "תה נעים", חליטה מיוחדת של הבית, ואשר החל לספר על ילדותו. הפתצות האoxic על גנות פרבריה של טריפולי בשנות הארכعيش אליצו את הורי לברחוב לכפר מרחוק מעבר לערמות. אשר, שהיה ילד פעלתן, היה בכעה גדולה, מכין שבשל המלחמה הופסקו הלימודים וכל הפעילויות הנוספות שהיא רגילה בהן, لكن נאלץ אליו לקחתה עמו כל יום לעבודה במספירה שלו בטירוף. בחירות נסטלגי מספר אשר על חייו בבסירה:

"היהתי קטן מאד. הייתי יושב על ררכי הלקחוות, עם המברשת והסבון מכין אותם לתגלחת כשוראי ברחוב גריםנים, מיד הבנתי את הפוטנציאל. كنتי בקבוקי אפטר-шиб, סכיני גילוח ומסרקים, שמתו אוטם בעגלה ומכרתית להם הכל. כך כל יום היהתי קונה ומוכר את הסחרה והרחובות כסף רב. ביום בהיר אחד הגיע שוטר ערבי וביקש מני רישון עסך. כיון שלא היה לי רישיון, הוא לפקח אותה המשטרה ולפקח לי את הכל. ישבתי וככית עדים שושטר איטלקי ניגש ואמר לי: 'הם חילקו

הילדה נעים ותלמידיה בבית הספר שהקימה בקניה. ט"ו בשבט 1964.

המשך המשא ומתקן המתיש שהתנהל בין מנגיסטו לאלה"ב. אורה"ב הציעה למנגיסטו להבטיח את חייו ואת חי' בני משפחתו, בתנאי שלא יפתח במלחמה ושפיקות דמים, ובתנאי שיאפשרrat את יציאת יהודית אתיופיה לישראל. מנגיסטו הסכים לכך ואף קיבל עבור הירות זה כסף רב שתרמו יהודית אורה"ב. אשר מספר בהתרגשות גדולה על המבצע: "זה היה מבצע שלא אשכח כל חיי! הארגון והחברה'המניות של חיל האויר ריגשו אותו. הם ידעו בדיקות מה לעשות ולא היסום. התפעלת מWOOD. זאת הייתה באמת הצלת נפשות.

רק באותו הבקור בשעה 06:00 הערכנו את האתויופים, שעד אז לא ידעו מזמנה, ואמרנו להם שבתו שעות ספורות יטוסו לישראל, וכך עלייהם ללבת לשגרירות ישראל (שעתים הליכה) ללא מזודות, ללא מטען, בלבד ספר או מכשיר נגינה. כל הכספיות במטוס ונעקרו כדי לאפשר מסטר כפול של נוסעים במטוס. העלים האתויופים חשו כמו בתוך חלום.

ఈ פעולה של נעים הינה לצנינים בעיני המושל הבריטי, אך אשר המשיך בקשריו עם קנייטה, וכשהיה למושל, היו דלתוינו פתוחות תמיד לרוחחה בפניה אשר. יידיות זו הפтиעה אפילו את ראש המוסד דאז, וכשרצה האחrown להיפגש עם קנייטה, זימן אותו אשר נעים לארוחות בוקר משוחפת במעונו. בדרך כלל המוסד הוא הגוף שטול אל הדרכים הדיפלומטיות, בפעם זו אשר נעים הקדים את אנשי.

(הייתכן שייהודים ישקרו?). המשפחה עצבה את ירושלים והתמקמה בשכונת מונטיפורי בתל-אביב, שם אביו חלה מאוד, והבנים נדרשו לחזור הביתה מהמקיבוץ כדי לעזר בפרנסת המשפחה. לשם כך אשר למד ב"סול בונה" קורס טיחות וסימ"ם בהצטיינות עם תעודה "א+" - לכל המבינים...

לאחר השירות הצבאי ירד אשר לבאר שבע כדי להקים שם עיר בישראל. שם התמודד אשר נעים לראשות העירייה מול דוד טובי, כשהוא רק בן 21. אשר הפסיד בבחירות, ועובדת זאת העמידה אותו לפני צומת דרכים שבו החלטת החלה' 'מווזה' ולא מתקבלת במקומות - ללימוד באוניברסיטה העברית. גם העובדה שהיה בלי תעודות של בית-ספר יסודי ולא תעודת בגרות, לא הפרעה לאשר לסייע שניים תואר שני במשפטים תוך ארבע שנים בלבד!

זמן לאחר מכן עבד אשר במשרד החוץ בירושלים, ובסיום הציגו לו משרה בשגרירות יפן.

יפן

ביפן למד אשר יפנית ו'קנג'י' (סימני אותיות סיניות שנעשה בהן שימוש בכתב היפני). אשר נעים הזמין את התזמורת הפילרומונית שתנגן בפעם הראשונה ביפן, ומאז היא מופיעה שם כל שנתיים. את אשתו הילדה הכיר אשר באוניברסיטה העברית בירושלים. הילדה הטרפה אליו במסעותיו בעולם ובדרךה שלה פעללה לטובת היהודים בכל מקום שבו. הילדה סיימה את התואר הראשון שלה ביפן והקימה בית ספר לילדי היהודים. היא למדה תנ"ך, עברית ולימודי ארץ ישראל. "הילדה היא מורה במחותה", מעד עליה אישה. עד היום היא מלמדת בכיתה תלמידים אתויופים ומקדמת אותם במקצועות שונים בהתנדבות ולא תמורה מלבד הסיפוק והשמחה בנתינה.

פינלנד

כשגריר בפינלנד הגיע לכך, שמשאלת פינלנד תפתח תחנת מעבר מיזוחת בהלסינקי ששמש מעבר נהר ו מהיר יותר לייחודי לנינגד והمدنויות הבלטיות בדרכם לישראל. הדבר חסר סבל רב לעולים וכסף רב לסוכנות היהודית ולמדינת ישראל. קו פינלנד ישראל נפתח ופעל ממש שנים רבות אחר כך.

"מבצע שלמה"

כשגריר ישראל באתיופיה היה לאשר נעים חלק גדול בהצלחת המבצע ובניהול

"זה היה מבצע שאנו לא אשכח כל חיי, הארגון והחברה'המניות של חיל האויר ריגשו אותו. הם ידעו בדיקות מה לעשות. ב-25 שעות עזבו 14,200 יהודים את אדים לשדה התעופה בנגורון. זה היה מבצע חשוב מאוד שהצליח נפשות רבות, ואני היתי חלק מההיסטוריה ובعد זה כתבתי את הספר שלי" Saving the lost tribe".

קניה

מטרת הפעולות בקניה וארגון הייתה לסלול את הדרך לקשרים דיפלומטיים עוד לפני קבלת העצמאות שלהן. תרומותה של מדינת ישראל בנוסחים כמו השכלה לנשים ונוער, חקלאות ועוד, הייתה את הבסיס לשירות הקשרים הדיפלומטיים בין המדינות.

התנהלות הדיפלומטית יוצאת הדופן של אשר נעים, ויכולתו לזהות את בעלי ההשפעה תרמו להצלחה הגדולה של הקשר בין מדינת ישראל לבין קנייטה איש שהזמין פעול. בקניה היה ביום קנייטה האיש החזק ביותר בשבט הקיוקי, ואשר יצר עמו קשר מיד עם הגינו לנירובי, למרות שהקשר עמו היה שונה מחלוקת באותם הזמנים. פגשיהם הריאוניים ארכה לא פחות משש שעות, וידיות אמיצה נולדה שם ונמשכת עד היום.

זו זכתה במכרז.

הທחרות במכרזים הבאים הביאו חברות קוריאניות אחרות לשחרר עם ישראל, וכך נפתחו דלתות הסחר של חברות קוריאניות עם ישראל, וחברות אלו היציפו את ישראל בסחורותיהן.

כשעוזבת את קוריאה הסחר בגין קוריאה
 לישראל לשני הcyberium עמד קרובה ל-800
 “מיליון דולר”

גם בתקופת הפנסיה ממשיר אשר נעים לתווך בין עסקים ברוחבי העולם. לאחר שפנו אליו חברים מיפן לאחר האסון בפוקושימה ושווחו עמו על נושא טיהור האוויר, החל אשר בחיפוש פתרון עבורם. זאת התשובה לביעיתם הוא מצא, להפתעתו, בזיכרונו יעקב. שם נמצא המרכז הגדול והמתקדם בעולם לטיהור אוויר. מרכז פותח מכשיר לטיהור אוויר במקומות סגורים כמו מקלטיהם או טנקים המתאימים לשימוש במלחמה ביולוגית, כימית או אטומית. המרכז מספק את המכשורים הטובים בעולם. "שידור" של אשר הניב יוצא מישראל ליפן בהיקף של מיליון Dolרים. "אני כל-כך גאה במדע ובפיתוח שלנו", אשר מתרגש, "היהתי שמח, אילו השכילו בספר בקשרות ישראלית על מרכזים ישראליים נפלאים ומרתקים שהם גם ייחודיים בעולם כולו".

הקשר הלוגי

אשר נעם לא גדל בבית לבי טיפוסי אלא
בתוך החיים הישראלי של אותן שנים,
אולם הקשר של אשר נעם עם הקהילה
היהודית הלובית הוא אמיץ בהחלט. "היה"
חבר טוב של רפאל פלא. הוא היה מגע
לעתים קרובות לבקר אותו, ואני עזרתי
לו דרך קשיי. באלה' ב לטוב הענינים
של יהודים יוצאי לוב, והצלחתו להביא
להקמת ועדת מיוחדת הדנה ברכוש יהודי
לוב בكونגרס האמריקאי. הוועדה קיימת
עד היום בקונגרס.

הקשר של עם לוב הוא גם אמצעי
בגלא אמא של'. אני אוהב את אמא של',
אני חושב שאין אמא צאת בעולם. היא
היה מיחודה: חכמה, פעולטנית,
סימפטיית מאד, בעלת יכולת ארוגן יצאת
מן הכלל. בטריפולי לא היה אירע
משפחתי בלי שאימה של' תחבקש לארכן
אוטו. قولם אמרו: 'לך למלו', היא תגיד
בדידייך איך לעשות ומה לעשות. היא לא
פרק גידלה את הילדים שלא אלא חיה
אותם. כילד עשית לה חיים קשים, אבל
בסופו של דבר היא הייתה גאה بي.
כשהייתי בא אליה, היא הייתה מזמין
את החברים שלה ואומרת: 'יצא ממנה
משחה', וזה היה עברוי הפרט הנගדול ביוור'.

הפרש הגדול הוא בעצם שלנו, על שהתברכנו באדם יקר מאד, בן הקהילה שלנו. אשר נעים - איש נפלא ונעים שתורם כל חייו למדינת ישראל וליהודים רכבים בעולם "אשרינו ומה נעים חלכנו!"

אשר והילדה נעים. ירושלים 2011

האם יואיל בטובו הי"ר לשאול את
השגריר הימי' אם אני אחזר ללב,
באיזה בית סוהר ישם אותן? כולם צחקו.
ב-16 בדצמבר 1991 קיבל העצרת
הכללית של האו"ם החלטה שבה היא
מודיעה כי היא חוזרת בה מן ההשווואה
בין ציונות לגזענות".

פתרונות דלקות המשך בין קוריאה לישראל

בתוקפה שלפני מינוי של אשר נעים כשריר בקוריאה, היה החרט הערבי על ישראל עיצומו, וקוריאה לא הייתה מעוניינת בקשר עמו. כשהגיעו לשם, הבחין שהקוריאנים מרצו מהמדיניות אשר הביאה להם לרווחים נאים. עוד הבחין אשר נעים כי קוריאה רק לנשיא התאגיד יש היכולת להביא לשינויים מדיניים, ולכן ביקש לקבוע עמו פגישה.

אמרתי לו שאני מאד מאוכזב שאין
יחסים עסקיים בין יונדאי לישראל
בעקבות החרם הערבי. ידעתו שניסי
דברים האחד שאין לו מה להפסיד והשני
שאני חייב לצעוד אוטו. והוא ענה:
.”Love Israel”.

הפגישה נקבעה חודשיים אחר כר זהה

אישה אחת בשם ליבי ממו ביקשה עזרה. דנני בצלאל מהדסה עין כרם כיסה את האзор עם סדיןיהם, וממו ילדה שתי בנות בריאות ושלמות. היא קראה לתינוקת הראשונה ישראללה. כל היהודים שהו באדייס וכל היהודים עזבו עם הטיסה המכאנית האחורה.

המבצע החל ביום שישי והסתיים 25 שעות אחר כך. ב-25 שעות עזבו 14,200 יהודים את אדים לשדה התעופה בן גוריון! 48 שעות לפני מכן נכנטו לאדים עזב את אתיופיה כל השבט הפלשי! ומי נשאר באתיופיה? - אשר נעים! "למרות הסיכון הגדל לחץ, היה זה אז הגדמות היסטוריות לקשרו קשרים עם המנהיגים החדשניים, וגם ידעתן שללא כל היהודים התפנו. כ-2000 נשארו באתיופיה והיה צריך לדאוג להם. לאחר מט טרוריות באדייס שהו ללא שפיקות דמים, עלה השלטון החדש. באותו היום ניגשתי אל שר החוץ החדש והצגת את עצמי, מחווה זו זכתה להערכתה רבה מצדיהם והתפתחה בינינו יידידות ממשיכה עד היום". אשר נעים קיבל משיר החוץ דאז דוד לוי את "אות העובד המצטיין של משרד החוץ לשנת 1991" על פעילותו וחילקו במפגש חשוב זה. שבוע מאוחר יותר הגיעו ראיון הממשל יצחק שמיר לכנסת והעניק לו את "אות העובד המצטיין של כל המגזר הציבורי של ישראל לשנת 1991". מכוברים יומיים בלבד הזמן עזב את הנשיא חיים הרציג למושכנו והעניק לו בטקס את "אות העובד המצטיין של מדינת ישראל לשנת 1991".

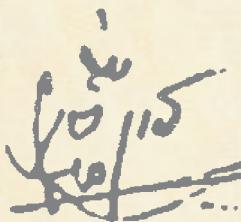
ماוחר יותר בשנת 2009 קיבל אשר נעים את פרס רואל ולנברג מטעם שגרירות שבדייה על הצלת חיים באתיופיה.

הערכת הכללית של האו"ם
מודיעה כי היא חוזרת בה מן
ההשואה בין ציונות לגזענות

הפגישה נקבעה חודשיים אחר כך זהה: "בפתח דברי אמרתי לו שאני מאוד מאוכזב על שכן ייחסים עסקיים בין יונדי ליישראל בשל החרט הערבי, ואני מודיע לו שהחרום מתן עדין לא נגמר, אבל מה? ידעתו שכן דבריהם: האחד - שכן לי מה להפסיק, והשני שכן חיב לצעען אותו. הוא השיב: "Israel I love I". תגובתו הפתיעה אותי כהוגן. הוא הסביר לי את המניעים שלו - היה לו מה להפסיק. זה לא שהוא אנטישראלי, זה פשוט עניין של כדאיות. הבנתי אותו ולכן הצעתי שישתתפו במכרז לבניית תחנת חשמל בים המלח באמצעות חברת בת שליהם. הוא הסתכל עלי, צחק ולא ענה לי. יומיים לאחר מכן הגיע עלי בחור שייצג חברה להקמת מפעל לחשמל וביקש להשתתף במכרז. הבנתי שה策略性 במשמעותה, הצעה

החכם השלם הדין המצוין המקובל האלוקי רבי צליון בילתא זצ"ל

התדר"ך (1860) - י"ט חשוון התשנ"ז (4.11.1955)
נפטר בארץ ישראל כ"א סיון התשע"א - 23.06.2011

איתן דוד ג'יאן (ג'יעאן) בן ר' יוסף ג'יעאן זצ"ל ונכדו של ר' ציון ביתאן זצ"ל
ויסף בן דוד ג'יאן (ג'יעאן) נכד ר' יוסף ג'יעאן ונינו של ר' ציון ביתאן זצ"ל

שנה לאחר מKEN נפטר אביו, הוא, אחיו רחמים ואחותו מזללה עברו לגור אצל סבו ר' נסים ביתאן זצ"ל. תקופה זו הייתה עבורה תקופה קשה, נאלץ היה להפסיק ללימוד ולמד עד שנהיה גאון עצום בתלמוד, בקבלה ובchorah. נהרו אליו ילדי העניים והם אהבו אותו אהבה עזה מאחר והוא הבין ליליכם ומצבם שהיה במצבו.

בשנת תרמ"ג (1883) בהיותו בגיל 23 שנה נשלח לטריפולי לפיקוח הזמנות הראשי הקהילה שם כדי ללמד בישיבת "דאר סוויד". מיד עם הגיעו לטריפולי התהבר על כל תלמידיו וגם שם אהבו אותו כולם בשל מגנו הנوح, על מיליה טובה ועזרה חומרית קטנה ליד.

מאחר שר' ציון זצ"ל הגיע לטריפולי לבוח, ולא הכיר איש, لكن התארח אצל משפחת הגביר יצחק וזללה לביא והוא היה להם כך. הם אהבו אותו מאד וכרתו לו קצת והפרוטה היה מוציא בכספיו בิกש לשכור לו חדר בסביבה. משפחת לביא לא הסכימה تحت לו לעזוב ושכנעה אותו להיות אצלם בבית. עם הזמן חיתנו אותו עם הבית שלהם עזיזה בשנת תרמ"ח (1888).

לימים הישיבה התפרסמה כבית ספר לרבניים, וכל תלמיד התגאה להיות בין התלמידים בשיבת. רוב הרבניים המפורסמים של טריפולי וסביבתה באותה תקופה קיבלו את הסמכותם בישיבה זו בראשותם של ר' ציון ביתאן זצ"ל.

ר' ציון ביתאן זצ"ל היה גאון עצום בתלמוד בקבלה ובchorah, נין ונכד למשphant תלמידי חכמים גדולים בתורה, דין וראשי בית דין. הרביץ תורה חמישים שנה בקהילת טריפולי והעמיד תלמידים שהם ותלמידיהם היו מאורותיהם ורבניהם של קהילות לב עט הימים אלה. עליו נאמר כי מצין יצא תורה. האבן הזאת אשר שמתה מצבה על קבורת הנשר הגדול בעל הכנסיים גדול בתורה ומרבץ תורה", נחקר על מצבתו, זכה ר' ציון זצ"ל לכינוי הרמב"ם מגודלי רבני ישראל בכל הדורות. רבci ציון ביתאן זצ"ל, נולד בגרבה בשנת התדר"ך (1860), למשphant רבנים גדולים, דין וראשים ואבות בית דין. אביו ר' חיים ביתאן זצ"ל (1835-1927) ואמו כמיסה זצ"ל, סבו ר' נסים ביתאן זצ"ל (1810-1896) ראב"ד של גרביה (1874-1896), אביו סבו ר' משה זצ"ל (1774-1850) התהבר בחסידות והתרחק מלשרות רבנות, בן לר' אברהם ביתאן זצ"ל דין בגרבה במחצית השנייה של המאה ה- 17.

ר' ציון זצ"ל התעללה והצטין בלימודי ובשנת תרל"ח (1878) בהיותו בגיל 18 סיים את לימודיו, קיבל הסמכה לרבנות והיה עליון בתלמוד ובפוסקים. הוא נתמנה כמלמד וכמרבץ תורה והמשיך בלימוד הקבלה. כה עז היה רצונו ללמידה, את כל מרוצו ומאמונו השקיע בלימוד שלא לאו. מספרים כי הפרוטה לא הייתה מציה בבית חורי ששחטו על הדלקת הנרות בערבים. וכך להמשיך ולהעמיק בלימודו יצא ר' ציון מחוץ לבית והמשיך ללמידה לאור הלבנה.

אסאטי ארכיאזירית וולאראדים וקראייתם	
ר' ציון ביהאנן	חנוך ליבען
ברנץ	שברושים
שלום רוזנשטיין	חנן פישמן
חוואטן מילן	ז'ק חאנטן
גוטשין גאנז	הארט ניסטען
טנטומן לילן	פיטומן לילן
האלט פאנען	ז'ק חאנטן
פלאנט זונטן	קפאן
שעטן דערטן	בנט שטינצי
וועטן זונטן	האלט גאנז
וועטן זונטן	טליינען
שלום זונטן	סעדן גאנז
חוואטן גאנזן	ז'ק חאנטן

עם עזיבתו של ר' יוסף ג'יעאן זצ"ל את טרייפולி נתמנה ר' ציון ביהאנן זצ"ל כאב בית דין עד לשנת תרצ"ג (1933). באותה תקופה השלטון האיטלקי בלב היה פשיסטי ועוני ליהדות והחל להציג ליהודים בדרישות שונות כדי להרחקם מהדת, כגון: פיתוח חנויות בשכת, לימודים בעתי ספר בשכת ועוד. השלטון האיטלקי העשה הכל כדי להרחק את כל אלה שעמדו בדרכו, لكن מצא עילה להרחק את ר' ציון ביהאנן זצ"ל בגל היותו

ר' ציון ביהאנן זצ"ל שימש גם כרב וכמורה הבכיר ביותר בתלמיד תורה "גדייל תורה" שבטריפולי. הכיתה הייתה מחולקת לארכען קבועות לומדים, כל קבוצה لماذا מסכת אחרת מהתלמיד, מסכת "שבועות", מסכת "בבא מציעא", מסכת "בבא קמא" ומסכת "ביצה". בקבוצת הלומדים מסכת "בבא מציעא" מוצאים אנו את תלמידיו האהוב ביותר ר' יוסף ג'יעאן זצ"ל.

בין התלמידים המוכשרים היה תלמיד חריף במיוחד ר' יוסף בן כמוס ועוזיה ג'יעאן זצ"ל שהייתה יתומם מהורי. ר' ציון זצ"ל אהב את התלמיד כבנו ממש וקירב אותו לביתו ולמשפחה בשנת תרס"ז (1907) حيث אוטו עם הבית שלו הכירה רחל, שבע הברכות נערכו ע"י החכם באשי ר' שבתאי חזקיה זצ"ל, ושמחתו הייתה רבבה כשהזקה לראות את חתנו מתמנה בשנת תרע"ז (1917) כדין. זאת לאחר עשר שנים לימים אצל אב"ד דאץ ר' כמוס איג'רבוי זצ"ל. בת נספת בשם מרגרית מהן ר' ציון ביהאנן זצ"ל עם ר' אברהם בן אליהו חדד זצ"ל משפחת גברי נאבל. מרגרית נפטרה בשנת 1946 בגיל 33 בנסיבות 4 ילדות קטנות יתומות, הגדולה בגיל 7, והקטנה בגיל שנה.

ילדים נוספים שנולדו לר' ציון ביהאנן זצ"ל ולאשתו עוזיה היו: כמוס, אסתר טוני ורוזינה.

מסיבה בלתי ידועה בשנת תרע"ו (1916) עזב ר' ציון זצ"ל עם משפחתו את טרייפולி לטוניס למספר שנים, ובשנת תרפ"ג (1923) נתקחש ע"י ועד הקהילה של טרייפולி לחזור לטרייפולி ולשמש כדין בנסיבות הראש ישיבה.

באוטו בית דין שמשו כדינים ר' ציון ביהאנן זצ"ל וחתנו ר' יוסף ג'יעאן זצ"ל ביחיד עם ר' אברהם חביב זצ"ל, ר' רפאל דאכוש זצ"ל ור' רחמים עגיב זצ"ל בתקופות שונות, ומשנת תרפ"ו (1926) כיהן בcourt דינו של ר' יצחק בוכזה זצ"ל. עם פטירת ר' יצחק בוכזה זצ"ל בשנת תרכ"ג (1930) הצטרף אליו ר' יוסף יונה זצ"ל.

בשנת תרצ"א (1931) הגיע מבנגازي הרב הראשי כמוס פלאח זצ"ל כדי לבחור לו דין במקומו של הדיין ר' מרדי כהן זצ"ל שנפטר באותו זמן. ועד הקהילה הタルט בהחלטתו את מי לשלו. לאחר שיחות ממושכות בין הרב כמוס פלאח זצ"ל ובין ר' יוסף ג'יעאן זצ"ל הסכים האחרון לנסוע למרות היותו מטופל במשפחה מרובת ילדים. ביום הנסעה כל העיר ליוויטה את ר' יוסף ג'יעאן זצ"ל, עד שנפרד ממנו הקהל עם עלייתו לכਬש האנייה. בbangazi התרמנה כדין וממלאת מקום של ר' כמוס פלאח זצ"ל עם פטירתו של ר' כמוס פלאח זצ"ל נתמנה ר' יוסף ג'יעאן זצ"ל כאב בית דין וכרב ראשי לבנגازي ולקרירנאיקה.

ר' ציון ביהאנן זצ"ל מלמד בישיבתו "דאר סוויד". מימין לשמאל: ר' חוותו (חיים) כהן זצ"ל, ר' יוסף חייר בן ר' אפרים זצ"ל, ר' קלאפו לעגל בעדש זצ"ל, ר' משה נעמן גיט, ר' ציון ביהאנן זצ"ל, ר' בCKER צבאן זצ"ל, ר' שאול חדד (מודרנו) זצ"ל, ר' חי יעקב בן ר' קלאפו זצ"ל, ר' סופה זרוק זצ"ל.

ר' ציון ביתאן זצ"ל עם זקנו האUTOR והצת כשלג, בעבורו לאיטו ברחובות טריפולי, נדמה היה לעוברים והשכימים כי מביטים הם בדמות מלאך ה' צבאות.

ר' ציון ביתאן זצ"ל כתוב ספרים אחדים בתחוםים שונים. ספרים אלה עברו מיד אל יד בין נכדי שגורו בטוניס במטרה שימצא להם גואל ויזמיא אותם לאור. היום מתברר שאין עקבות בספרים הללו.

בעמל רב ביחס ובחיפושים ארוכים ומיגעים בספריו שאלות ותשובות וספרות הקודש, זכינו ללקט מעט מפרי עטו ופנני לשונו של ר' ציון ביתאן זצ"ל. וכך הם דברי ברכתו כפי שמופיעים בספר "מאמר אסתור". "ולפני ה' תחנן תפלה", הנה שפתוי אתני וכפי פרושות השם אל כס יה' הטיבה ה' לטובים ולישראלים ... ברוך ה' חילם, ותרצה פעל ידם. ייחיו דגן ופרוחו רענן. באורך ימים ושנות חיים טובים ונעים, דשנים ורעננים. שנים ושמחים, בראים ושלמים תמיד כל הימים. וושמח צדיק ביצאי חלציו בשמחה וחופתם בעושר אושר וכבוד ואך טוב וחסיד ירדפס, אמן כן כי הי' רצון ... שובנו אלקינו ישענו, על ארצנו ועל נחלת אבותינו. ושלוח לציון משיח צדקנו, ותחזינה עיננו בכנו בית קדשנו, במהרה בימינו אמן".

מי יתן ותקוים בנו ברכתו של ר' ציון ביתאן זצ"ל ר' ציון ביתאן זצ"ל זכה לאירועים ימים ושיבת טובה, נפטר ונזכר בטוניס ביום י"ט חשוון התשס"ז (4.11.1955) בגיל 95.

וביום כ"א סיון התשע"א 23.6.2011, 56 שנה לאחר מותו, לאחר מאמצים בכיריים חובקי עולם, זוכים אנו להביע את ר' ציון ביתאן זצ"ל לקבורה ולמנוחת עולמים בארץ אבותינו, ישראל בבית העולמי "בבא סאלי" בנתיבות בחלקת צאצאי משפחתו ביתאן. בהשתתפות נכדי, נינו וצאצאי משפחתו של ר' ציון ביתאן זצ"ל ואלפי אנשיים, רובם יוצאי לוב וטוניס, המקירים את זכרו. ובונochות רבנים כדוגמת ר' יעקב ישראל איפרגן שליט"א הרנטגן", ר' דניאל דניאל רב הקהילה החדרית בנתיבות, ר' ציון בוארון חבר בית הדין הגדול ועוד. בתקיעות שופרות ממושכת ובהספדים המוקירים את פועלו, זכרו וגדול צדיקותו, נתמן ר' ציון ביתאן זצ"ל למנוחת עולמים ברגבי ארץ הקודש. יעדמו על הברכה ויברכו מפי עליון כל אלה אשר נתלו ונוטלים חלק במלאת הקודש, להבאת ר' ציון ביתאן זצ"ל למנוחת עולמים בציון.

ביום י"ט בחשוון התשע"ב מתוכננת גילוי המצבה וההילולה לזכרו, בבית העולמי "בבא סאלי" בנתיבות.

תיה נשמת הצדיק צורה בצרור החיים, אמן!

מימין לשמאל: הדין ר' יוסף גיאען זצ"ל, ראש אב בית הדין, ר' יצחק חי בוכבא זצ"ל, הדין ר' ציון ביתאן זצ"ל, מלא מקום חכם באשי ר' אליהו רוח זצ"ל. התמונה צולמה בשנת 1927 בעיר.

נתין צՐפתי. ר' ציון זצ"ל נאלץ לעזוב את העיר, וכל יהודי העיר ליוו אותו לנמל בביבci. קשה הייתה הפרידה ממוני. ר' ציון ביתאן זצ"ל הרבץ תורה בקהילתLOB תקופה ארוכה והעמיד מאות תלמידים מהם ותלמידיהם ממשימים כרבנים ומHALILIM ומשבחים בכל הזדמנות את רכם הדגול שנעט בהם את אהבת הארץ והבריות והוא החשך ללמידה ולמדוד סדר יומו והלימוד בישיבה: לפניו הצהרים היה ישיבתו ומלמד ועדן כל דין הבא לידי, ומabit הדין היה הולך לישיבתו ומלמד

בני משפחת ר' ציון ביתאן ביום הלוייתו בישראל

את תלמידיו, בוחנים ומעמידם שהיו ראויים להיות דיניים, ולתלמידי חכמים מוכשרים.

סדר לימודים בישיבה היה כך: לפני הצהרים בזמן שהוותם של ר' ציון זצ"ל בבית הדין, התלמידים היו לומדים בחברותות ומכך נאמרים את החומר שהו צריכים ללימוד בכיתה בשיעור עם ר' ציון זצ"ל. בצהרים כשר' ציון זצ"ל היה חזר מבית הדין ולומד עמם, דרכו הייתה לתת לאחד מהתלמידים להסביר את הגمراה שהוא צריכים ללימוד באותו יום, ומרתתו בקרήיה, שככל אחד מהתלמידים יוכל היטיב את השיעור. בדרך זו היו לומדים את השיעור בכיתה, והיו מבנים היטיב.

ר' ציון זצ"ל סירב בעקשנות רבה ללמד את תלמידיו את מסכת "בבא בתרא". היה שאבי הצדיק נפטר בעת שר' ציון זצ"ל למד את המסכת הזאת, וכן מורה ורבו של ר' ציון זצ"ל נפטר בתוניס בעת שלימדו את המסכת הזאת. ומחשש של ר' ציון זצ"ל שחש ושלום גם לו יקרה כך, לא רצה ללמד תלמידיו מסכת זו.

הבית היהודי בחבון תמן

מאת: **טקה يولזרי**
לבית נעם

**חינוך הדור הקדום ותוצאותיו למול מבנה הבית המודרני
והשלכותיו על חינוך הילדיים**

בנהוגה המשפחתית, והילדים חונכו לחלק כל מה שיש להם בין האחים, דבר שהבא אותם לחשיבה על الآخر ולנטינה לזרות. הכנסת האחים זכתה אף היא ליחס מיוחד, והארת הפנים אשר לה זכה כל אורה שנכנס לבית, הייתה מייחדת במנה.

את כל זה רואו הילדים בכheit, למדו והפינו. יתכן כי לצופה מן הצד "יראה שהאם יתרה אויל מעת על חירותה - ולא היא האם שידעה, כמובן", לזרע"ר, על עצמאותה, הייתה למלכת הבית וזכתה להערכה ואהבה מבعلاה ולידה. האם, שננהנה מכל עשייה, הפכה לאחת שוב לאם צעירה כששיקחה ופינקה את נכדיה ונכדותיה. כך זכה הבית להיות קן חם, יציב וב吐וח המעניק ביטחון והגנה לכל הדר בתוכו. כולם העידן המודרני מעמיד בפניו מצב חדש ומאתגר לא מעת, אך צפונו בחוכמו גם סכנות. בדור של תמודדות אינטנסיביות שבנהן מתרחב שינוי המעמדות בין הבعل לאישה, מוטל על האישה, פרט לתפקיד המסורתית של גידול הילדים, גם על הפרונסה "יתכן שהדבר הכרחי, יתכן שגם מיציאות חימ"ר חדשה המסתפקת פחות במעט, אך במקרה לא מעתים יש לכך גם מחיר".

פרופסור عمוס רולדיר ראש החוג למדעי ההתנהגות במכון עמק יזרעאל, טען בראיון המפרטם באיגרת המנהל לחינוך תמי"שובי ועלית הנוער, כי משך האנתרופאקטיה השירה של ההוראה הישראלית, עם ילדיו לפני 25 שנה הייתה כשלוש שעות ביום, וכיום, משך הזמן אינו עולה על ארבע עשרה דקות ביום. פרופסור רולדיר מוסיף: "יש לי הרגשה המכוססת על בעובותיהם עם הורים, שההוראה הישראלית איבדה את יכולתו לחנן את ילדי".

ההוראה אינט נמצאת בcit' כדי לחנן. במתן ההוראה מסגרות זמן ומקומות פחות או יותר קבוצה בcit' היום המציב הוא של נתינה בטלוי פוסקת כדי לקנות אהבה על חשבון חוסר הימצאותcit'".

עוד מוסיף عمוס רולדיר: "יש לי הרגשה שההוראה הישראלית בימינו נכנע לצורך שלו לשקט ולשלווה ואני מוקן להיכנס למצוות עם ילדי, וכך יש מחיר".

ואכן, בתווך, כאמור, נמצאים הילדים, וזהו אולי נקודת חשובה ומרוכזת שלא תמיד אפשר לההעלם ממנה. ישנו מקרים שבהם אוטם ההורים שלא השיכלו לנוט את מעגל חייהם

לברכה, מוצאת אני כי אכן החתקנות שיחד את אימהותנו דבקו ב"אם הטריפוליטאית". אומה אם שכל כבודה בת מלך פנימה, שונכה להיות "צופיה הליכות ביתה", הנהיגה את הבית בחן ובגונוה, והיתה לרבת החובל המנויות את הספינה גם בימים סוערים לחוץ מטבחים. אומה אשר היטיבה לדעת את כוחה וחישיבותה בתה המשפחתי, השכילה להפינים את עצמותה ואת כישוריה, ובזכות עונותונתה המייחדת זכתה להקים דורות לתפארת אשר היו למשמעם דרכם. ואכן, זכינו אותה אם שידעה תמיד להקשיב לעזר ולહקל, היוזמה את עמוד התווך עליו נשען הבית, ועל אף ביצור מעמדה ידעה לתת כבוד לבعلاה ולהכתרו כמלךפני ילדה, והוא - בעה - גמל לה בדרכו בהתייחסו אליה כמלכה לצד".

הו בזמנים אשר הפרוטה לא תמיד הייתה מצויה בהם, אך בנסיבותיה המיעילות ובנסיבותיה

מאז ומתמיד הייתה התא המשפחתי ביהדות אתasis והבסיס לבנייתה של האומה הישראלית, שראתה דודקה במשמעותה הציונית את מקור כוחה ואת מהותנו המייחדת כעם. וכן לא בכדי היהתה המצווה הראשונה שצטוּ בה בני ישראל ערב צאצאים מארץ מצרים קשורה זו קא לביותה: "דברו אל כל עזת ישראל ליאמר לך שלבבך והקץ לך איש שהלבבך לא בלבבך", (שמות י"ב א').

דוקא מקום של בריהה ומונסה ממצרים הרודפים אחריהם, כאשר הדעת מישבת,

מצאת התורה לנכון "להרchip" את העם הכרות להתלכד סביבת הבית והערוך את ליל הסדר הראשון תחת קורת גג אחת.

ואכן, במהלך הדורות הלך והתבונש הבית היהודי,

על אדני התורה והקדושה, כפי שכאה לידי ביטוי בברכתו של בillum לעם ישראל באותו

זמן נפלא, כשהראה אותו שוכן לשכתיו, וקרא

מן התפעלות: "מה טובו אחיך יעקב משכנתיך ירושאל" (בمدבר י"ד, ה)

זה אותו מבנה הבית האידיאלי שבו הופר הבית ממשכן של קדושה, חום ואהבה. כבר בשחר התהווות האומה הדריכו התורה וחיל' את הבעל והאישה באופן הנגנת הבית וחינוך הילדים. דרך זו באהה לידי ביטוי בתפקידים שמילאו החורים תוך יצירת הרומונה משותפת ביניהם לבין עצםם וביניהם לבין ילדיםם, תוך חלוקה טבעית של המשימות העומדות בפניהם בחינוכם.

אם באופן מסורתי היה תפקידו של הבעל לשאת בעול הפרנסת מחוץ לבית, הרי מקום מיוחד נתיחד לאם במבנה הבית וכינונו, עד כדי אמר שלמה במשל:

"חכמת נשים בניתה ביתה" (משלי י"ד, א').

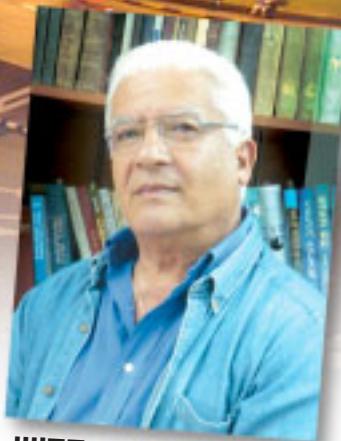
ואכן, לא בכדי אומר 'אליך שרה שמע בקולה'.

פניה זו של ה' אל אל אברם מלמדת כמה עזה הייתה עצמותה של שרה בranglehet הבית שרה ושאר האמהות, שהצטינו בחכמה ובכינועות, עשוית חסד ויראת ה', זכה להנהייל ובונות את הבית היהודי, כפי שהעד עליין הכתוב: "יְמִין ה' אֶת דָאשָׁה הַבָּא אֶל בֵּית יִשְׂרָאֵל" (רות ד', י"א).

בננו שיתקם אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל" (רות ד', י"א). בהתקבונות עמוקה וארוכת שנים וUMBET לאחר, נשאני נזכרת כילדת מגעל הרחוב של המשפחה המורחצת, בסבתי ובהוריה, זיכרונות

ימים ראשונים של המהפכה במצרים

מתא: צורי דורון-דודש

2.2.2011

לאחר נאום התהננים של מובראק ממש יתכן שהחכבה - שננהה עד כה מיחס טוב ואחד, בעיקר בתחום הכלכלי הפיננסי - יוביל מהלך אגרסיבי נגד המפגינים כדי לאפשר לנשיא לפרש בכבוד, כפי שביקש והתחנן.

3.2.2011

אנשי מובראק נכנסים לבתי-מלון ועצרים ומגרשים עיתונאים זרים אל מחוץ למצרים. ארה"ב מתרה באזרחות לצאת ממצרים. ידיעות אלו אינן משירות ספק. מובראק אינו בורת. הוא יפרוש בכבוד הראי לו, כפי שהוא רוצה ומתכון. אחרי הכל, רוב אנשי הצבא הגיעו מן המוגלים הסובבים אותו מימים ימייה, ושנים רבות לנו מיחס כלכלי מועדף על פני שאר אזרחי מצרים. הגיע הזמן ללמידה ולהבין איך חשובים שכנוינו הקרובים.

13.2.2011

לבוי לבוי עם העם המצרי שחולל את המהפכה ושילם ביווקר - כ-100 הרוגים. ברם, צר לי על הנאיות של פניה המהפכה הצליחה. דבר לא צמח מתווך המהפכה שהוביל מלהר כלשהו. אזרחים תמים אלו אינם יודעים لأن לשוב מכיר תחריר. ככל תקווה, שנורלם לא יהיה כמו זה של אזרחי אירן האומללים.

13.2.2011

ישראל התנתקה באופן בוגר ואחראי בעט מההפכה במצרים. יום אחד אחרי שמחות האזרחים החלה הממשלה הגלותית לתהות מה יהיה עם הסכם השלום. אחרי אמרה של כל זה חוטם מצרי שישתמע ממנה ש" אנחנו המצרים מבטלים את הסכם השלום", מיד "מצחיבים" פני המנהיגים, שעדיין לא למדוו איך להתנהל מול שכנוינו הערבים, המצרים והאחרים. די, די לגלוותות! לכל מطبع שני צדדים, וגם אנו נדע מה לומר ומה לעשות, אם יחליטו מנהיגי מצרים להפר את ההסכם. די לפחדים, די להשתפנות! המצרים זוקקים לשלום לא פחות מatanנו. עם ישראל ידוע בנאורותנו. הפסיקו להפחיד אותנו!

האיןטנסיבי, לא תמיד הצלicho לספק ליד את צרכיו, והוא זה שהשלים את המחו. נמצא מńskו ממן לא אחת תשומת הלב אשר לה היה זkok, פעילות משותפת וטבעית עם הוריין, ג'ליי התענינות על הנעשה איתו בבית הספר, ולפעמים אפילו ארוחה חממה ומפנקת שציפפה לה. המציאות זו של חסך בצריכים חוויניים אלו שהפכו בהדרגה לבליי ניתנים להשגה ליד, הגביריו את תחושת החוסר הבסיסית שלחכה והעמיקה.

ערוך התקשרות בין הילד והורה נסגר אט אט והוחלף בכל מני "פתרונות" קסם" קליטים הדורשים כספי אך לא ממש זомн. לעיתים חוזרת האם עיפוי מעבודתה וזקקה אף היא למנוחה. ואכן, התלונה השכיחה ביותר בקרב נשים היא כי הבעל אינו תמיד שותף מלא, אלא רק מסיע בעבודות הבית, כשהאהירות ממשיכה לרובץ על כתפייה של האישה. במסגרת התנדבותית רצת השנים בטיפול ילדים במצפה, נוכחתי לדעת שבטיפול בדרך כלל בילדים אלה לאימהות עובדות הנעדרות זמן רב מן הבית, הבעיה קשה יותר. לא אחת אני

פרופסור עמוס רולדיר: "יש לו הרגשה שההוראה הישראלית איבד את יכולתו לחנן את ילדי. ההורה אינו נמצא בבית כדי לחנן".

מגלה גיולייicus עם אצל אוטם נתנו הנטינה החומרית שמרעיפים עליהם הוריהם, אינה מהוות תחיליף לזמן איות עטם. במקרים מסוימים יותר נתקلت בנסיבות, שלמרות שלא נחסו מהם הנאות חומריות, שיוועו לתשומת לב, ליד מחבקת ולואון קשובה, וכי קיבל זאת עשו לא אחת מעשים שלא夷, מה שהעיצם את חחשת הטעס והטסכול. נראה שגם באוטם מקרים שבהם יש צורך בעבודת האישה מחוץ לבית, יש לעשות הכל על מנת להעניק בזמן קצר שנותר, זמן איקוטי ומשמעותי הילד, דבר העשיי למגע או לצמצם תחששות קשות היכולות לחבל בהתפתחותו הנפשית של הילד.

וגם אתם, בעלים יקרים, נסוע לא להיות רק המסייעים בבית או נתני הכתף אלא שותפים מלאים בכל הנעשה בבית.

אין ספק שמודעות ההורים העובדים לצורכי יядיהם ונוסיך נדבר חשוב בהרגשותם וכהתפתחותם הבריאה והנכונה של הילדים.

מורו בית הספר העברי "תלמוד תורה" שהוקם
בכנגاءז' בשנת 1943 על ידי חיל"ם העבריים
מארץ ישראל ששרתו בצבא הבריטי.

מתוך: בנימין דורון-דעדוש

תרומת היישוב היהודי בארץ ישראל לקהילה היהודית בנגאגז'

"בואו! בואו! חיילים יהודים מארץ ישראל הגיעו העירה!" היו אלה חיילים יהודים מארץ ישראל שהתנדבו לשרת בצבא הבריטי ולחמו למיגורו הסופי של הצבא הגרמני.

העיר בנגאגז' עברה "מיד ל"יד" חמיש פעמים ונחרשה בשל הפקצות שהוטלו עליה מן הים ומהאוואר לסירוגין. במלחתת העולם השנייה הייתה העיר ריקה אדם, כי בראשית המלחמה הנຕנים הזרים נצטו לחזור לארכותיהם. הקהילה היהודית הקטנה שלנו נשלחה ברובה למחנה הריכוז ג'אדי, מחנה בעומק המדבר הלובי, והמשפחות בעלי נתינות אנגלית נשלחו לאיטליה, ולאחר מכן למחנות הריכוז ברגן בלזן בגרמניה ואינסבורק ריכנחו באוסטריה. בעיר נטורו קומץ יהודים שאוות השלטונות הפשיסטיים לא הספיקו להגלו. היהודים הללו חזרו באותו הזמן ממקומות המחבואם שאליהם ברוחו כדי לא ליהתפס. עצמות גדולה נראהה על פני החזירים. הם היו כחולים מרעב וחסרי כל, לאחר שבתיהם ההרושים נשדדו עד כלות על ידי העربים. ולפתע, בראותם חיילים שעלו כתפים כתוב "פלשתינה" (ארץ ישראל) מגן דוד על דלתות מכונייהם, זקפו קומה, וביפוייהם עלתה הברכה "ברוך שהחינו...".

החיל' יעקב בן עמי, שהיה בנגאגז' כשנתים וחצי, סיפר:

"פלוגת התוגלה שלנו W.T. 462 ה"יתה בין הפלוגות הראשונות שהגיעו לבנגאגז' בראשית שנת 1943. עם הגיענו יצאתי מיד לרחוב לחפש יהודים. העיר הייתה שוממה וכמעט ריקה אדם. פניתי לעובר אורה שהזדמן למקום בשפה העברית: "יהודים, יהודים!" ולהפתעתו הרבה הרבה לי האלמוני בעברית

זה היה בחודש ינואר 1943. כדרמי מדי יום עמדתי בכיכר העיר ליד קבוצה של חיילים אנגלים שכבשו זה עתה את העיר בפעם השלישייה מיד הצבא הגרמני. התכוונתי לבקש אוכל וללקט את שרויות קופסאות המזון שנזרקו הצדקה. לפטע שמעתי קולות, והיה נדמה לי שהם הגיעו ממשם: "יהודים שלום, שלום!", האם עניין רואות חיזיון תעטועים או אולי אני חולם בהקיאז? על דלתות המכוניות שהגיעו זה עתה לכיכר היה מציר מגן דוד, ועובד אורה מעטים התקבצו על ידן, גם אני התקרכתי, שני דליים בידיו, כדי לאסוף בהם אוכל ומים. כמעט העברית שידעת הובנתי כי אני חולם. אנשים התחבקו, צהלו שמחה נשמעו, יעקב גואטה, שידע עברית על בריה, היה בין הראשונים שפגשו את החיל'ם. הוא צעק:

מקהלה בית הספר העברי בהדרcht החיל בן ציון ישראלי

בסיום המפגש המרגש של החילאים בארץ ישראל עם יושב ראש ועד הקהילה רנטו תשובה החולט להתחיל מיד בפעולות חינוכית עברית לילדים הקהילה, ובמקביל החלו החילאים בשיקום הקהילה הקטנה שנותרה בעיר.

הפעולות החינוכית הראשונה הchallenge כשהחילאים אספו את הילדים (ארכבעם). הילדים מכל הגילאים קובצו בכיתה אחת ועסקו במשחקים ובלימוד שירי ארץ ישראל. במקביל החלו החילאים בשיפוץ בית-הספר הישן - "תלמוד תורה". המשל הכריטי הסתցיג מיזמתם של החילאים, אולם לאחר השתדלות ראש הקהילה השתכנעו המשל שיש ברכה בפעולות חינוכית זו. לאחר הסרת מכשול זה גמלה בלבותיהם של החילאים החלטה מוכננת לפעול להקמת בית-ספר עברי מסודר. כל היחידות נרתמו לפועל זה, וכל אחת מהן שחררה חיל או שניים למשימות הוראה.

חצגת פורים בהדרcht המורה בן ציון ישראלי.
המלך בהצגה הוא בניין דורך והמלכה מרום מימון

באביב 1943 הוקם בית-הספר העברי במבנה "תלמוד תורה" המשופץ. את תכנית הלימודים ערך קצין שמו ר' פינברג, שלפניו גיסו היה מרצה כתיבה וריהוט החלו להציג מהארץ. ספרי לימוד, מכשירי כתיבה וריהוט החלו להציג מהארץ. מנהלו הראשון דוד שומן, והאחרון שטבע את חותמו היה איש החינוך אברהם ירchmodיאל שקורניק, ולצדיו המורה לעברית ולזרמה (איש הצללים) יעקב בן עמי, שהיה גם איש הקשר בין הקהילה לבין מוסדות לאומיים בארץ. מוסדות אלו הזירמו כספים וככל שהיא נחוץ ל�태לו המஸודר של בית-הספר ולסייעו לקהילה.

ההופה היה זה יעקב גואטה, ומאותו הרגש נקשרו ביןינו ידידות מופלאה שתרמה לסלילת הדרכ ולחצלה בפעולותם של החילאים העבריים בסיוו לבני הקהילה המעניים שנותרו בעיר".

החיל א' בן יוסף 405 T.W. כותב ביוםנו: "זה היה בתחלת שנת 1943, שכובעים לאחר מלחמת הקרב המכru בא-עלמיין למינור הצבא הגרמני. כבשו את בנגאי. הוותיקים שבינו, שזכו להיות פעמים בונגאי בעת היכובים והנסיגות שקדמו לכיבוש הגודל, סיירו לנו על העיר יהודית. רצינו לראות יושב של ממש, ובמיוחד אחים יהודים. תהנו מה קרה ליהודי המקומן היו הפצצות רכבות, וידענו כי הצבא הגרמני היה שם. לא מצאמו הרבה היהודים, והמעטם שפגשנו סיירו את המעת שהיה ידוע להם על גירוש היהודי העיר ועל התלאות שעברו הנשארים במקומות המוחבאו.

פלוגות תובלה והנדסה נוספת נספota 178, 148, 148 T.W. הגיעו העירה וסיעו בחלוקת מזון, מים ובדים שנאספו מהחייבים. זכו ל' בעקב הצענים והריבת המתוκה, שהשכיחו כמעט את המירות והסבל שעברנו.

השיא בפעולותם של החילאים היה בהגיע גודל ההנדסה שבו שירתו אנשי חינוך שעסקו בהוראה בארץ.

מתוך מכתבו של החיל הארצי ישראלי משה מוסינזון, לבתו דברה (לימים הסופרת דבורה עומר) בשנת 1943: "...באחד ממכתבי ספרתי בקצרה, שהקימו בעיר זו, שאנו חונענו כשי עלייה (בונגאי), בית ספר עברי. כל היחידה הקדישה בחור אחד להוראה. ארבעה כוורים הקימו את בית הספר. משווה יקר וכופלא. ילדים מבוהלים, מודכנים ומלנוקלים נלקחו ביד, בחורים טובים והוכנסו לבית הספר, לאחר שלוש שנים בהן לא Learned.

והנה לאחר שלושה שבועות לקיום בית הספר, סיידרו הצגת פורים והזמין גם אותו, החילאים. ההצגה נתקיימה באולם של בנק אשיסטטי. האולם היה מלא עד אפס מקום. ראש הקהילה ברך, אחורי הקולונל האנגלי, ולבסוף עליה לבמה נער בן 14 ואמר: "ילד בית הספר בונגאי יגשו עת התכנית פורים לחילאים העבריים. לאחר שלוש שנים של ביטול תורה והוקם שוב בית הספר והזמין מלאו שלושה שבועות לקיים. בעל בן גם תכניתנו קצירה וצנעה, אולם ידעו החילאים כי גם המעת הזה מוגש להם באהבה והוקרה. שי פורים לחיל העברי מאת הנעור העברי בונגאי".

המשך הורם, היה רגע וחשבתי שאני נמצא בקייביצי - ננון, בהצגת בית הספר והן שלנו.

הצגה הסתימה בשיר: "אנו באנו ארצה לבנות ולהבנות בה!" והקהל, ובתוכו מאות חילאים עברים, קם פתואם כולם על רגליהם ושר עמהם. בסערה לב שרו וברטת קדושה: "אנו נבואה ארצה לבנות ולהבנות בה!... רגעי עליית נשמה ממוש. וכשנדלקו האורות באולם בושו רבים בינו לשאת את ענייהם בשל הדמעות..." והתכנית נמשכה עוד ונמשכה. חילאים וילדים לסייען. לבסוף על כל תלמידי בית הספר על הבמה, עמדו מול החילאים ושירות ה"תקווה" פרצה בעוז ובהתלהבות. אימתי שרת, כך את השירה הזאת?"

מכתבם מן המידבר, הקיבוץ המאוחד, תש"ד

יעקב בן עמי ויעקב גואטאע ביחד עם תלמידי כיתה ג' ולצדם איכון אחות המרפא

ביבט-הספר. השפה העברית ושירת הארץ ישראלי נשמעו בכל ביצות, וצלצלי בית-הספר ישרו את פuumי הגאולה. בבית-הספר הוקמה מרפאה גדולה, וחובשים קרביים הקשרו שתי בנות לשמש כאחיות, והן המשיכו לטפל בפצעים שטרם הגיעו. במקביל לפעילות החינוכית החל החילן בן ציון ישראלי בהחדרת תכנים ציוניים בקרב המבוגרים בקהילה. במסגרת פעילותם תריכים את תנועת החלוץ, ים למודיע עברית למבוגרים, פעילות תרבותית ופועל להברחת עולים הארץ.

תתייחס פעילות נפלא בין הפלוגות תרם לכך שהחילים יותר על חופשתם בארץ, ובמקומם הלבישו נערים במדים בריטיים והוברכו לארץ דרכם מצרים. בנוסף, בתיאום עם הרובנות הראשית, הוכרתו גם נערות שכיבוכו נישאו, וכייד עם ה"חטן" עללו לאבחן

מנהל בית הספר אבנור ירחסיאל שקורניק ויעקב בן עמי היו מודעים לכך שבאחד הימים יצטרכו לעוזוב, ולכן ערכו סמינר מרכז והכשו אותו מורות ומורים מבני הקהילה. יעקב גואטה מונה לתקפין מנהלה בית הספר - שמנה כ-450 תלמידים - והמשיך לפועל עד העלייה ארצה.

סוף דבר...

האם יש תמורה לאחوات אחים
נאנצלת זו של החילימ העבריים
ולסיווע של היישוב העברי בארץ
לקהילה יהודית קטנה רווית אבל,
סבל ותלאות מהמלחמה הגדולה?
המתנדב האמתי אינו מחהה
לתמורה, כי שכרכו בעצם התנדבותן.

בchodש פברואר 1943 הגיע הצבא האנגלי למACHINE הריכוז ג'אד'ן בעומק המדבר הלבוי. החילאים נדרשו לראות את הגוססים, חחשו הגרען והמתים שהו במחנה. המפקד הבריטי נהרתו מיד לפועלה, וצאותם גדולים של רופאים, אחים ומזון הגיעו למACHINE כדי לטפל בעקורותם. לאחר שהחולים שכנו לאיתנם, הם שוחררו, והווער להם לשוב לבתייהם.

עם תפילה נקמה ובדאכון לב, השאירו העקרורים את 562 יקרים המתים קבורים בכית-הקבורות הסמוך למחרנה, וחזרו לבתיהם בבלגאי, ברציה דרונה וטברוק. חלק מהבאים נהרסו בשל הפצצות, וכולם נבזו על ידי העורבים. הילדים שזה עתה שכנו לבנגאי ממחנה הריכוז, נקלטו מיד

האהוב

השדה

בזמן שהותך בבית "האהוב הגדול", האם תיארת לעצמך את גלי הערצה כלפי?

ברור שלא צפיתי להם. זו הייתה תגובה די מפתיעה, כי לא עשיתי משוה מיוחד כדי לזכות בכך, חוץ מההשתפות בתכנית, כמובן, אבל אני מקבל זאת באהבה, ואין בכך כל מטר. תמיד אני מוצא את השקט שלי כשהאני רוצה בכך.

איך ההורם מתיחסים לפרסום?
בהתחלת לא היה להם קל, אבל הם התרגלו.

האם אתה בקשר עם החברים מבית "האהוב הגדול"?
כן, אני בקשר עם גואל. אנחנו עובדים ביחד בתכנית משותפת.

בחודשים האחרונים אתה מתארת אצלנו בסלון בתכנית "להיפיל את המילוי". מהן התכניות להמשר?
יש דיבורים על כל מיני כיוונים, ותהיינה גם התפתחויות בקרוב אני רגוע ולא מלחץ את עצמו. הכל קורה בזמן שצריך לkrות ברגע שהוא מוכן לעוד דברים, הכל יסתדר, יהיה בסדר.

אתה מוצא זמן לחיים אישיים?
תמיד יש זמן לחיים אישיים, ואני יודע לנאות בין העבודה לחיים הרגילים.

צופי תוכנית הריאלי "האהוב הגדול" למד לאהוב את אלירז שדה דווקא בשל הצניעות הטבעית שלו, על אף שלא הונצל על מה שהוא, אבל لماذا כל הזמן מהטעויות שלו. הוא גם ידע להתחפֵס ולבקש סליחה מעומק הלב. יש שהוא מivid בבחור זהה שגרם למדינה שלמה להתחaab בו. "משהו" המivid הזה מוכר לרכיבים מאטנו, בני עדת מופלאה זו, שמלמדת ומחייבת לערכים החסרים כל כך בחברה של היום. לנו רק נותר לאחל לאלייז שדה הצלחה גם בהמשר, ולברך את הוריו ב"ישראל כוח" על החינוך הערכי שהשרישו לבנים.

זוכה העונה השנייה של תוכנית הריאלי "האהוב הגדול", הוא אחד משלנו. הוא נולד בחדרה ב-18 בדצמבר 1982. כיום הוא גrown up בתל-אביב, אך רוב שנותיו כנער עברו עליו בקיסריה. לכבוד גילוון לבלב אלירז הקדיש לנו ריאיון שונה.

מאת: אילנית חממון

אלית, ספר לנו על משפחתך?
הורי, אהרון ואילנה, נולדו בארץ. הם צברים, בני זקנים להוריהם.

אבי נולד להורים ז'ורה ופרץ' סעד, ואיליהו לוזון מבנגازي, שעלו לארץ בעלייה הגדולה של שנות החמישים והשתכנעו במחנה עולים. שם עברו סbeta וסבא ז'ורה ופרץ' לגבעת אולגה, ואילו שבתא וסבא בובה ואיליהו עברו לבית-שאן ומאוחר יותר לגבעת אולגה.

המורחבת נפשית, לראות את בני הودים ואת הילדיים החדשניים שנולדו. בילדותי ביקרתי במושב זיתן. אני אהוב את המאכלים הלוויים, ובכלל - אני גאה להיות לובי.

אילו מאכלים ומטעים לובי אתה אהוב?

טבחה בסלק, מפרום, קוסקוס ובסטי. כאשר אני מכינה אותם, היא דוגמת להודיע לי מראש, כדי שאגיע לאכול.

מה דעתך על הנשים הלוויות?
אני חושב שהנשים הטריפוליטאיות הן נשים חיים. הן נשים טובות מאוד ואימהות דוגומות, בקיצור - נשות משפחה.

בעקבות הזכיה ב"האהוב הגדול", כבשת את מסך הטלוויזיה. האם זה היה החלם שלך?

אכן, זאת הייתה הסיבה שנכנסתי להאהוב הגדול. אפשר לומר שהഗשמי חלים. זכיתי לעסוק במשהו שאינו אהוב מאוד. הרבה האנשים חשבים בעיקר על פרנסת לשמהות, אני עוסק בהמה שגמ"ע עשויה לי טוב. אני נהנה מכל רגע.

האם המשפחה נפגעה במלחמה העולם השני וכפרעות בלוב?

امي מספרת ממשפחתה (ההורים וארכעת אחיה הקטנים) נלקחה למACHINE הרכוץ בג'אדו במהלך מלחמת העולם השני, שם נספו שנים רבות. עד היום מספרת, שעם פרוץ מלחמת ששת הימים ותחילת הפרעות ביוזון, שבעה בני משפחתה אביה, שלום לוזון, ושבעה בני משפחת אמיilia נוספים, יחד עם בני משפחת אליליה ברנס-חביב שהיה בטריפולי, נלקחו מביתם על ידי קצין לובי. הקצין הלובי שכנע את שתי המשפחות לעזוב את ביתן באמטה השכלה ויאפשר להן למצוא מחסה במACHINE גורג', אך למעשה הוא הובילם לפאיטי העיר, רצח את כולם באזרחות וזרק את 13 גופותיהם לבור של סיד בניין. בני משפחת אמי הוכרו כניצולי שואה.

האם אתה מזדהה עם המורות המשפחתיות הלוויות, ואם כן, כיצד?

בזמנים אני משתמש לשמר על המסורת המשפחתיות ולהתפלל בבית הכנסת הלווי בגבעת אולגה. יותר מכל אני אהוב את ארוחות החג, שבחן כל המשפחה

סֵיסָוֶה עַל אֲכָרֶב

השר משה מונטיפיורי היה נדבן גדול ותרם רבות לאוכלוסייה היהודית שחיה בארץ בטרם קמה מדינת ישראל. בשירו הידוע של יהורם גאון על השיר מונטיפיורי, מבאות חלק מעליותיו של היהודי הנדבן זהה. בין יתר מעשיו הוא הביא להקמתה של שכונה בתל-אביב שנקראה בשם שכנות מונטיפיורי. זאת היא שכונה קטנה ונחמדה. עוד נספר עליה בהקשר ליהדות לוב שקבעה

בָּה אֶת בֵּיתָה - וַיְשַׁ אָמַרְמֵא אֶת בֵּיתָה - לְמַשְׁרַ שְׁנִים רַבּוֹת.

לאפשר לכם "לטעום" מעט את "הטעם של פעם". אין צורך ואין יכולתי לבדוק את אמיתיties הסיפורים, ויסלחו לי על כך קוראי.

הפעילות החלה בחיפוש מגזרים לבניה. אחת המשפחות נפרדה מחלק מרכושה, ותרמה מגירוש בפאתי השכונה. אם כן, מגירוש יש לנו, עכשו יש לתכנן ולמודד ולקבל אישוריהם מתאים. גם כאן נמצא מי שיכל לטפל ולקדם את יישום הרעיון. בינוים נערכה מגבית בין תושבי השכונה, וכל אחד טרם כספי יכולתי. תושביה של התורמים חקוקים עלلوح שמותיהם של התורמים ישבו בלב קיר שיש ומתנוססים בכבוד על קיר בית-הכנסת האחרים, שהפריטה לא הייתה בידייהם, תרמו עבדות כספים לבניית ההיכל לאחר שובם מעמל יומם.

מראהו החיצוני של בית-הכנסת על מדרגות השיש הלבנות שלו, העיצוב הפנימי המרשימים, גובה התקירה עם המנורות המעוצבות בתוך ריבועים סימטריים - הכל תוכנן ווצע על פי דגם של אחד מבתי-הכנסת שהשארו אחריהם העולמים בלבו.

כילד התרבותי מגדלן, יופי, שצמתו והדרו של בית-הכנסת, וגם היום, בהגיעה לסייעות, עדין נפעם אני למראהו, למורת ש商量ומי גלי, נראה לי כאילו קתנה מידעת. מטבח הדברים בית-הכנסת היה מקום הפעילות המרכזי של בני העדה בשכונות

אמורים לגור היא גבעה מכוסה פרחים, וכן, שיעור, שם כדי להם לקבוע את בתיהם. לימים הסתבר להם כי אין השכונה לא הר, לא גבעה ולא פרחים, אלא שכונה שזוכה מדי חורף בשיטפונות כתוצאה מלעת מפלס המים בוואדי מוסררה, המוכר כים בשם נתיבי איילון. עוד נספר בהמשך על השיטפונות שחווינו.

מספר המשפחות הטריפוליטאיות בשכונה הילך גDEL, והוא צורך לתת מענה לצרכים הקהילתיים שלהם וורבו. ברוב המקרים לא הייתה יד מחחה ומכוונת, אולם קר מתנהלים הדברים באופן טבעי, כאשר מדובר באוכלוסייה איכתית, שבה כל אחד תורם בתחוםו למען הכלל.

אחד הצרכים הראשונים של קהילה בעלת מסורת דתית הוא מקום תפילה, בית-כנסת. למרות שהיא כבר בית-כנסת אשכנזי בשכונה, רצוי בני העדה בית-כנסת משלהם שבו יתקיימו הנהיגים והתפלות שלהם מבית. וכך התחללה להתגלגול פעילות של אנשים שונים וטוביים מקרב בני העדה להקמת בית-הכנסת.

אני רוצה להתנצל כאן מראש על כך שלא יצא בנסיבות איש זה או אחר, ולא אציג מי שתרם יותר ומ' פחות להקמת בית-הכנסת כל איש פועל בהתאם ליכולתו. בנוסף, אין ברצוני לפגוע, חלילה, במישחו שאילו אשכח להזכיר. כתבה זאת איננה עבودת מחקר, אלא רצף של סיפורים שסופרו במהלך הכתנה. המטרה היא

החל משנות העשרים של המאה הקודמת, ואילך הגיעו יהודים מלוב לארץ ישראל, ארץ הקודש, משבת נפשם. חלקם הגיעו עם אישורי עלייה לגליים של המנדט הבריטי, שלשלט בארץ תקופה, חלק לא מבטל עלו עלייה בלתי בדרכם, עקללות ומרובות סכנות, ומרתם הוכספה - הגיעו לארץ ולהתנהל בה על אף כל המכשולים והקשהים.

כאשר הגיעו העולים סוף סוף לאחר תלאות הדרך, הם החל בחיפוש אחר מקום מגורים, תוך העדפה להתגורר ליד בני העדה שעלו לפניהם. בין יתר המיקומות, הי ריכוזי עולים מלוב בשכונות גפן ברמת גן ובשכונה נוספת פרדס צ. בעלי אמצעים רכשו להם בתים במרכזזה של תל אביב דאז.

אולם אחת השכונות המועדפות על העולים מלוב באותה עת, הייתה שכנות מונטיפיורי הקרינה על שמו של מונטיפיורי הנדבן שתרם להקמתה. ומדובר העדפה שכנות מונטיפיורי על פני המיקומות האחרים? לא תמידנו. פירוש המילה מונטיפיורי בתרגום לאיטלקית הוא "הר פרחים". העולים מלוב הרי דיברו בין היתר איטלקית, והם הבינו שהשכונה שבה הם

ביאור מילים

דיללה= מכרז של מכירת מצוות ביום חמ"ב ומועד חב נביעה חב נברק= רוצה למכור, רוצה לברר, הכרחות של הגברי לפני סיום עסקת המכירה. חאסו מבחן= קול צרוד, קול שאינו ערבית לאזן.

כילד התלהבותי מגודלו יופיע עצמתו והדרה, של בית הכנסת וגם הימים בהגעה
לטיור במקומם לאחר שנים רבות של העדרות, עדין נפעם אני למראהו, למרות
שמרומי גיל, נראה הוא לי כאילו קטנה מידתו.

כעילו הצעיר נורם כדי לסייע לאימו בפרנסת המשפחה. המשפחה מנטה מספר נפשוט, ואימו הייתה בהירין באורה. בהיותו ילד שוכב תמיד היה אפשר למצוא אותו במרכז של אירועים שונים לבשכהנה, ולא חסרו כללה. זכרני שבחחד היה מימי, בסימני את הלימודים לא יכולתי לשוב לבתי מפני החיטפון והמים הגאים. מה עשה מושינן? הילך וג'יס חמור ממקום כלשהן, העלה אוות עליון, וקר חיצין בכתחה את האוזן המוצח.

מושנים רב המעללים היה כבר מגיל צעיר וחוכב אופנוניים מושבע. לימים הפרק את תחביבו למקצוע זה והיה לאחד המורים הראשוניים לנήיה על אופנו בחול-איביך. כמקצוע זה עסק שנים ובות, והיום, לאחר צאתו לגלויות, הוא ממשיר לטפס את האבטה, מחפש ומוצא גורטות של אופנוניים ישנים, משפץ אותם ומשיבם לחיים ולכוביש יחד עם עוד אחד כמו שהוא.

לא חסרו בשכונה דמויות מובילות מעניות מבני העדה. אנשה לדלות שמות שחוקקים בזיכרון, ויסלחו לי אלה שלא זכרתי אוטם הן בשל הזמן והן בשל המרחק. אני זוכר את שתי משפחות פלח, כגדמוני, לא הייתה קרבה משפחתית ביןיהם, את משפחת ברדה הוותיקה - בעלייה של אחר קום המדינה הctrפו אליה בני משפחה נוספים. ביתה של משפחת ברדה עומד על תלו עד היום. הוא אומנם נראה קצת מכפי שנראה לנו בהזמננו ילדיים. זכרה

מכבוד מועד, לש את הכחק בעזרת אשתו מרין, והיה מדליק אותן אחת אחר לDEFINED ה"פורון" הלוהט, לאחר שנתקן בהם סימנים בעזרת אצבען, אברהם, יצחק ויעקב, כולל החזיע בשל החום העז, אלול המצויה עזרה ללו להתגבר על הקושי. כך עמד כל ערבי חג והאכיל ב'פטיר' את כל הטריפוליטאים בשכונתם. זה היה עיסוקו מדי שנה כמעט עד כניסה החג. אשתו מריה התפרנסמה בשכונה כבעלת סגולות ריפוי, כמו מחושי בטון, או נקע באחת הגפיים. מריה הייתה מרווחת את האיבר הכאבвшן זית חמ, מגרשת את כאבי הבطن ומחייבת למקוםה עצם שננקעה, עד כמה שזמין לי כל פעולותיה נעשו בהתנדבות.

אחד הערים הדומיננטיים בשכונה היה משה עזריה, או כפי שכלום כינוו מושין. הוא התיחס מאכבי בגיל מאד צער. אביו שלום היה פעיל, יוזם ומעורר פאוד בענייני הקהילה בשכונה. בין היתר, דאג שלום לאספקתבשר כבשים לקראת הפסח. הוא נהג לנKENות כבשים לקראת הhog בערטו של מר הנדרלטן, שהוא ממון בגין את רכישת הכבשים. לאחר שחיתת הכבשים ומכירת בשרם, היה מחזיר שלום את חבו להנדלטן, ורק התנהלו הדברים מדי שנה. בתוך כך דאג שלום לספק בסתר בשור לחג גם ללא שידם אינה משגת. שלום עבד לפרנסתו בעבודות כפיים מזדמנות, ובאחד הימים קיפח את חייו בתאונת עבודה.

ובחגיהם, באירועים ממשמחים, ובתפילהות
יום חול. בימים ההם לא הייתה, כמובן, כמונען,
בעיה בהשגת מנין, כפי שהיא קורה הימים.
נזכר אני - במנגנים ובשליחות של בוקר סתווי,
וכימים הנוראים, בסליחות של בוקר הדלה"
עם ריח הקפה ומילזהה שבו, ה"דלה"
של הגבאי שניאל ביד רמה את המאבק
בין שניים שלושה מתמודדים על קניית
מצוות העלייה בחגים בכלל ובימים כיפור
בפרט. בכל אלו אני נזכר בערבה.
כאשר על כולן מנצח האיש אשר על
ה"דלה" המפורסת, האיש שידע לגורות
את המתמודדים שיפתחו את כיסיהם
ויגדלו את תרומותיהם, עם ה"ח' נביעה
ח' נברך" שלו. כדי לא לשכו מיטרם
וכמה עברו המצאות, היה מי שמונה להחזק
סידור תפילה ביד, והיה מכניס בין העמודים
פתחאות שהוכנו מראש, ובahan היו צירופי
אותיות ומספרים, וכך נעתסה הפעילות
בליל חלל, חס וחיללה, את קדושת החג
או הש שם

הנפלאים של חלק מהמתפללים שניים את כוחם בקריאת קטעים מן התפילה בקולות ערבים, חלוקם הזכירן קולות של זמרי אופרה. לעומתם היו כאלה שאמרו עליהם "חאסו מכבבב".
מי שהשאר כי את הרושם העז ביותר עם קול החמיר שלו, היה החזן היודע בכנפיו סעید (משפחה חדד). הוא היה איש נמוך קומה עם קול שמיימי, כמו זמיר היה, ובתפילהו ובקריאת התורה ריתק את המתפללים. באופן אישי התמלז מזלי זכתי להדריכתו, ובונגע למדתי את קריאת העליה בכבר המצויה שלו. סעید החזן היה בעלה של הבדיקה היודעה לנinda חדד, זכרה לברכה.

תפילה הנעילה במושאי הכהנים עט
ה"אל נורא עליליה" הייתה רבת עצמה
במידה צאת היה אפשר לשמעה בכל
רחבי השכונה. היא חוויתה את רגעי השיא
בתפילות העדה.
ונשוב אל השכונה, שלא חסרו בה דמיות
מעניניות מבני העדה. למשל, בספר על
משפחה יהודית לבייא או כפי שקראו לו
"יהודיה נטו", שהוא מפעלי בית-הכנסת
ושימש כגבאי במשר שניים רבוט,
בין יתר פעילותו הוא הזכיר את ה'פטיר'
בערב פסח. הוא עמד וחיקם את ה'פטור'.

מושינו רב המעללים, כבר מגיל צער היה
חוובב אופננווים מושבע, לימים הוא הופך את
תחביבו למ坐下 ווופך להיות לאחד המוויס
הראשונים בתל אביב לנניה על אופנוו.

חניות מיכולת שכונתיות, צרכניתה אחת, בית-מרקחת, מרפאה של קופת-חולם ורופא שגר בשכונה. כן היו בשכונה גם חיט, קצב ושתי מאפיות, שריח החילות הנאפות בבחן לקראת שבת שיגע אונטו, העוברים בקרבת מקום. לאוthon שתי המאפיות הביאו אנשי השכונה בימי שישי את החמין לשbeta.

עבדו בשכונה גם מחלק נפט אחד, מחלק קרח בעל ידע במתמטיקה, שהצליח להוציא מבлок קרח אחד חצי בלוק ועוד שני שלישים... כן היו בה בית-חרושת לגיליה, להנת הילדים, סוחר נייד שמכר בדים בתשלומים לנשות השכונה, שתי חניות אופניים על הכביש הראשי, שם האחת מהן מצמן, שם המוכר גם כיום לכל רוכבי האופניים.

התרגשות חזקהachaabi כי כאשר סיירתי בה שוב לאחר עשרות שנים. שבתי וחיפשתי את הבתים, את המקומות, את הזיכרונות מאותה התקופה. איתרתי את ביתם של משפחות גויל ורובין, שצryanן נשраф באחד הלילות, ומיד לאחר מכן בנו בית מאבן שעומד על תלו עד היום, שומם וקדר. בהם שנראו לנו בזמןו כבני ענק נראים עתה לפטען כאלו הי מוצגים ב"מני ישראל". ראייתי את השמות החדשינ של הרחובות, ואיך החצר שגדلت בה שניתה פניה. כמו מבנים חדשים וגדולים במקום הצרייפים שהיו שם, התווסף מבני משרדים ומחר, בתים מודרניים וחלק מהבתים שופצו וושוחזו בקבלםשוב את צבעון הבנייה של הבואhausos.

ברגשות מעורבים סיימתי את הסיור, מחד גיסא צר היה לי על הבתים, החצרות שהיו ואינן, ומайдן גיסא התפעלת מ看著וגה המחדש של השכונה, מבט-הקפה הקטנים והנחמדים ומן המשפחות הצעריות עם האזוטומים בעגלת, המנסות לחדש את ימיה היפים של השכונה.

תם לו הסיור בשכונה אבל לא נשלם. חוזרים אן לבית-הכנסת שממנו התחלנו את הסיור. אני חייב לספר כי לא נותרו בשכונה בני העדה מריאשת הקמתה אלא מתי מעט. רוכם התפזרו למיקומות מגוריים אחרים, ויש קשי הום לביסס מנין. המקום מתחזק הום על ידי משפחת פיטוסי המורחבת. לדבריبني המשפחה, הבית היה בסכנת התמוטטות, ולאחר התגייסות של גורמים שונים, נעשו חיזוקים ליסודות הבניין בהשענה לא קטנה, וכן ניצל המקום. בני המשפחה משתדלים לקיים בו תפילות מסודרות למרות מיעוט המתפללים. בחדרים שמתוחת למבנה בית-הכנסת, ששימשו בעבר כבית-ספר לילדי השכונה, הוקם כולל, מתוך תקווה שהיא מקור מושקה לצערם. המקום פתוח לכל דכפין, וקהל הקוראים מוזמן לבוא ולברך.

דירות ורבים שכיהם הוצפו לא יכולו לשוב אליהם ונאלצו למצוא מחסה ומקום לינה במספר ימים במועדון יצו שהיא ממוקם במרומי השכונה ליד מגדל המים.

שהנערים יסתכו מפגעה בעמודים וככל' חשמל המהווים "מלכודת מוות" לטירותם בימי הקיץ שהיקנו ילדי השכונה במשחק "שני דגליים" בערזוז הוואדי היבש מטבח הדברים, שבו היו מקומות נפלאים להסתתרות ולנוחה מהעצים על הדגל של היריב.

כאשר התקרב לו החורף והגיעה הגשם, הפסיק הוואדי להיות מקום משחקים והפרק

לי גם משפחת גויל, שעם נמנה האלא' בamil דוד הגואל, משפחת נסים חיוון - הרוב, החוץ, המורה והמחנך, בתו היא חומרת המפורסמת זמירה חן. הכרת' גם את משפחת חיוון בעלת המכלה בשדרות יהודית. בהגיע הקיץ נהג אבי המשפחה, שכונה "חולמה אל עדיסה", למלא את המדרוכה בפתח חנותו באבטחים גדולים ויפם, יrokeim מבחן ואודומים להפליא מבפנים, והטעם... את,iziaה טעם! אין היום אבטחים כללה.

לא שחתתי את משפחות חלפון, צבן, דיין, צמח, דבוש, נגר, רובין, סרוי ועוד משפחות רבות וטוכות. שמות חלון לא נשמרו, לצער, בזיכרוני, ואtan הסlichtה. החיים והגדילה בשכונת מונטפיאו של אז היו חוות נפלאה לכל ילד ו"ראש שקט" להורי. גבולות השכונה היו מוגדרים, ואנו הילדים מצאנו בה את כל מה שהיינו זקנים לו.

את המשחקים בנינו בעצמנו ועזרנו בכתי-המלאה והחעשיה שהי מוקמים בשכונה - נגרייה, מסגריה, מוסך, מטוואה ועוד רכבים אחרים. לדוגמה, מי שרצה לבנות קורינתיה היה מתייצב בונגירה, אוסף, מנקה ומפנה את הנסורת, ובתמורה קיבל שני לוחות עץ מהם הבסיס הריאשו לקורינת. בשלב הבא היה מתייצב אצל המסגר, ובתמורה לעבודות שירות במקום, בסופו של יום היה מקבל שני חתיכות ברזל עם חורים במקומות המתאימים, שיחו בהמשך את הציר של הכידון. נשאר רק להשלים את הקוגלרים בתמורה לעובודה כלשהי אצל המכוואי במוסך, והנה לאם קורינת לא תפארת! אפשר להתגלל אותו במורד שדרות יהודית, הרחוב היחיד בשכונה, באוטם הימים שהוא מצופה אסفلט. את הטירות (העפיפונים) בנו נעריו השכונה מבוסים שגדלו לאורך המוסדרה. את החוטים ליקטו מטוויה המקומית, בוני הטירות המוכשרים השיגו ניירות צבעוניים וכבנו להם טירות ענקיות לתפארת עם שלל צבעים וKİSHOTIM. תחרויות ההנפה והעפה נעשו בMargash הפועל שבפאתי רחוב הרוב קוק, בלי

להיות אט אט לנחל גועש. בשיטפון בז נראו נחשים שנעוורו משנת החורף שלהם. הנחל סחף אותו כל מה שנקרה בדרכו. מים חומים ומלוכלכים היצפו את הבתים, הצרייפים והחצרות וגרמו לנזקים עצומים לרכוש. לאחר עליית מפלס המים בשכונה כתוצאה מההיטפון, היה צורך לפנות תושבים שנתקעו בבתיהם. החילוץ נעשה באמצעות סירה שהייתה קשורה בחבלים לבל תסחף בזרם המים, וגם אני - כמו אחרים - נאלצתי לחווות חוות מפחידה זאת. דירות רבים שכיהם הוצפו, לא יכולו לשוב אליהם ונאלצו למצוא מחסה ומקום לינה במספר ימים במועדון יצו, שהיא מוקם במרומי השכונה ליד מגדל המים.

כאמור, החיים בשכונה לא היו קלים, אולם היו בה אוירה טובה, רעות, יחס' שכנות טובים ועזרה הדדי, גם בין אנשי העדה וגם עם תושביה האחרים. ובכלל, השכונה הצעינה בכל. יכולת למצוא בה את כל מה שחפצת בו. היו שתיים - שלוש

שירת תפילה לראש השנה

מאת: ייטורי פלח

ריבונו של עולם, אל נא תאמר לנו להתראות,
אל תזענו לנו רגע והצילנו מכל הצרות.
אננו מקבלים בלי סוף אiomים והתראות
אותות של מלחמה מכל הכוחות והחצרות.

ריבונו של עולם איפה כתוב במקורות
עמך ישראל צריך לשוב לאורך כל הדורות?
כל שוני ישראל מאימים עליינו בכל המהדורות.
מה רבו שנואינו הקופצים עליינו מכל הגדרות.

אנא ה', עשה ואל תארח
אננו חזוקים אליך בקול רם וניחר:
הצל את עmr ישראל, העם הנבחר,
במהרה בימינו ושהה יהיה כבר מחר,
אננו כהאים לשם שוב "זהה בעלות השחר".
ותחזינה עניינו בברקים ורעמים ושמים עשנים,
כמו שהיא עם אבותינו הרעננים והדשנים,
ותקם לנו כל הנורדים וככל הישנים
שמחה גאולה אמיתית כמו לפניו אלף שנים,
ונשר בהתהומות הרוח "שיהה זה כבר מחר".

בערתת ה' ובעזרת רחל אימנו
تبוא הגאולה והישועה לבני עמו.
אל נא תדחה את הקץ, שייהה ב מהרה בימינו,
תרום את נפשנו וברך את חמןנו ומימיינו,
כי אתה יוצרנו ואתה כל עולמנו.

לכבוד השנה החדשה, שנה של עשייה ומלאכת
יהה לכם רצוב טוב, ידים לנוע ורגלים לילכת.
שמרו על הבריאות, והיא תשמור על מקומכם במערכת
לאורך כל השנה, בעת הפירה והם בזמן השלcta.

שנה טוביה באמת ובתמים,
בריאות טוביה לאורך כל הימים,
רק תזאגו שלא תהלכו עליינו אימים
ונשר ייחד "הנה מה טוב ומה נעים".

שנה טוביה וחג שמחה
לכל בעל חי וצומח,
שלכם בכל עת
המושך בזה העט.

ציור: רותי עסיס

מנהגי ראש השנה

מאת: יעקב חג'ג' לילך

בליל ערב ראש השנה (ליל' אלערבה), אשר נקרא "ליל' החנור", נהגו לtagן "ספנץ" (סופגנון, מעון סופגניה שטוחה, המטוגנת בשמן עמוק), לשכירת רעבונם של המתפללים ממשר הלילה. ראשי המשפחות נהגו להביא לכל אחד מבני ביתם "ספנצה". גם ארוסים נהגו לשולח לארכוסותיהם מגש "ספנץ" (עם ביצה באמצעתית), בחרוף זו פרחים, פירות ושץ לחג האימהות נהוגות לשולח לבנותיהם הנשואות מתנה לחג - מטפח ראש גדולה (לכיסוי הראש בכית-הכנסת) או בד לתפרת שמלה לחגיהם, עם סלסלת מלאה בכל טוב - קלויים, ממתקים וכו', המתנותמן האם לבנותיהם הנשואות, בחגים ואירועים שונים, נקראות "סנה" שפירושה מנהג (לעומת מנהג ה"סנה", הכלות מביאות מתנות אישיות לחמותיה, בעבר כיפור ובערבليل הסדר).

"הברכות", שעלו על שולחן ערב החג ועליהם נאמרו הברכות נבחרו בחלקן בשל שמותיהם בערבית בצליל הברכה (כמו: קרעא, סלק, כרת', תמר), בחלקן בשל הסמלויות הספרטניות (כמו: רימון, ראש כבש, דג, תפוח בדבש, וכן ריבות שונות) ובחלקן בשל הסמלויות הכליליות להראות שפע והרבה בתפזרות (כמו: בטום, חאכ עזיז, צימוקים, ענabi, שומশום). ומשתבדלים, ככל שניתן, שמנין של "הברכות" היה קרוב ל-40 (בתורה/בתנ"ר ובדת היהודית המספר 40 מהו מספר מיסטי באירועים מוכנים בתולדות עם ישראל). המלחיות פינו את מקוםם ובמקום המליך השתמשו בסוכר בברכת "

"המוחיא לחם מן הארץ", לאיוחלי שנה מתוקה.

בראש השנה (כמו גם ביום היכירויות), במיוחד בשעת התפילה בכתבי-הכנסת, רוב הציבור נהוג ללבוש בגדים לבנים,رمز לפסק

- "אם יהיו חטאיכם כ שני - כשלג ילכינו".

- בראש השנה (כמו גם ביום היכירויות), נהגים לעמוד שנים מן הפרנסים של בית-הכנסת לצד החזן, ממשר כל התפלות (לקיים פסוק התמיכה במשה רבינו: "ואהרן וחור תמכו בידיו מזה אחד ומה זה אחד").

בתפילה שחרית, ביום א' דראש השנה, נהגים לחת לתוכע את עלית "סמור" (עליה ל תורה, שלפני משלים), ואת עלית "משלים", ביום ב' דראש השנה.

בימים א' דראש השנה, אם לא חל בשבת, לאחר תפילה מנחה, הציבור נהgor להחוף הים או מקוואות מים לעריכת תפילת "תשılır". בטרפולי, רכבים נהgo לעורוך תפילת "תשılır" במקווה המים הסמור לקבورو של ר' יהודה לבייא, הסמור ל"צלא אלכבירה".

בימי דראש השנה, שחלים ביום שבת (כמו גם ביום היכירויות ושבת שובה), לא נהגים לומר "אבינו מלכנו".

משפחות רוכות נהגות באחד מימי דראש-ה השנה להכין בארכות הצהרים "באזין" (معنى בכך מכובש בצורת גבנון המסלל את הור המוריה - לזכר העקדה/הר סיני - לזכר מתן תורה, ועליו תבשיל עםبشر).

רבות מנסות לוב נדרו תענית בשני הימים של ראש השנה (במשר דורות לא העזו להתייר נדר זה, רק בדור האחרון, בעידודם של הרבנים, רוב המתענות העזו לבקש התורה לנדרן זה). רכבים הקפידו לצום את צום גדליה, למחורת ראש השנה בגין בתשרי, הנקרא צום "כו-כיפור", היינו אחיו של כיפור.

ובשופר גדוֹל יתקע.
וקול דממה דקה ישמע.
ומלאכים יחפזון.
וחיל ורעה יאחזון.

נצח ישראל לא ישקר

מאת: יעקב חג'ג-לילך

מנהל המכון ללימודים ולמחקר יהדות לוב

האנדרטה בחצר בית-הכנסת ذكر ליזאי לוב בנתניה הוקמה לזכרם של קרבנות שלוש הפרעות בלבו:

פרעوت נובמבר 1945

ב-4 בנובמבר 1945 פרע אספסוף ערבי מוסת ביוזם טריפוליטניה במשר ארכע' ממות תמיומן, אלא שהבריטים יבלמו את ההתקפה עבודה באכבה. תוצאות הקטל: 133 קרבנות, ביניהם משפחות שלמהות, 30 אלמנות ו-92 יתומים. נמננו 400 פצועים, תשעה בת-הכנסת 30 אלמנות ו-92 יתומים. נמננו 400 פצועים, תשעה בת-הכנסת חוללו ונשרפו, מאות בת-הגדודים וכתי-עסק נבזזו ונחרסו, כ-12,000 יהודים נותרו ללא קורת גג ולא מקור פרנסת.

פרעوت יוני 1948

ב-12 ביוני 1948 ניסה אספסוף ערבי מוסת ל�רע ביוזם "ההארה" של טריפול. בוגיוד לפרעות 1945, נתקלו הפורעים בהתנגדות ארגון "ההגנה" (שהוקם לאחר פרעوت 1945), שהшиб מלחמה שערה. בין היהודים נמננו 14 קרבנות, וכן הפועלים העربים כ-100 הרוגים. לעומת זאת הפגיעות ברוכש היי חמורות: כ-1600 יהודים נותרו ללא קורת גג, ועשורת ריבות של משפחות לא מקור פרנסת.

פרעوت יוני 1967

עם פרוץ מלחמת ששת הימים, ב-5 ביוני 1967, ועד ה-12 ביוני, רצחו פורעים ערבים בטירופoli 17 יהודים, בנייהם שת' משפחות שלמהות, שמננו 13 נפשות. את בני המשפחה רצח בدم קר קצין לובי בפאתי העיר, לאחר שהחציאם מביתם באמצעות הatz'לים, בכיכול.

רפאלו פלאח קיש ז"ל מסיר את הלוט מעל האנדרטה

האנדרטה נחנכה ברוב עם בנובמבר 1995, והסיר את הלוט רפאל פלאח-קיש, נשיא הארגון העולמי של יהודים יוצאי לוב, שעד מילוי תפקידו הקמת האנדרטה וקיים עצרת זיכרון ציבורי מדי שנה במקום, יצא בקראייה: "מן הדין כי עצרת הזיכרון לקרבנות הפרעות בלבד חקרה מלכحتית". ואכן מדי שנה בשלהי החדש חשווים ועד בית-הכנסת ذكر מקיים עצרת זיכרון בחצר האנדראטה בשיתופי הארגון העולמי, אך ההכרה הממלכתית טרם התממשה.

לחונכת האנדראטה הייתה סמליות ממשמעותית: בהסרת הלוט על ידי רפאל, שבכו משה פלאח-קיש ה"ד נמננה עם קרבנות הפרעות; בהדלקת נר הזיכרון על ידי הבית מר' חגי' לילך בבית פלאח-קיש; במתן סקירה היסטורית על הפרעות על ידי הננד יעקב חג'ג-לילך.

סמליות זו מוכיחה את האמרה "נצח ישראל לא ישקר". ולא בצד,امي וANI רואים בעצרת הזיכרון הציבורית של הקהילה גם מעין עצרת זיכרון משפחתי ועושים ככל שנוכל כדי לסייע בקיום העצרת וליטול בה חלק.

יש לציין, שי"ר הארגון העולמי של יהודים יוצאי לוב יחד עם ועד בית-הכנסת ذker ליזאי לוב, ובתמיינט המשרד לאזרחים ותיקין, קיבל הסכמה עקרונית מעיריית נתניה למתן אישור להקמת אנדרטה לזכר הנספים בשואה בלבו לצדה של האנדראטה לזכרם קרבנות הפרעות. לו יהי בהקדם, אמן!

גָאֵלֶה שְׁלֹמָה

מאת: חלפון ציון

קטורת מנוחת – שי
ומזבח לאשי
וכמח בן ישע
מלך בקריה

אל דברי
בעזון עיריי
לך אל צורי
נפשי הומיה

על רום ההרים
ובראשי שערם
ישא קול וירם
תשבי אליה

יחוץ את עמו
יבנה אולמו
ישכון במקומו
הר חמוריה

יביא גאליה
לעם סגלה
ובשירי תהלה
נסיר הלהליה

בעוז יופיע
נחמות ישמע
בשורות יביע
לסוערה עניה

יתוך ידינו
מנאיב יפדענו
ולעת מועדעינו
נרביה הודייה

אל עם כהני
לוויי ונונגני
רישראל המוני
בבית מלכי-יה

לך אשא עיני
אל מושיעני
חסוך ירעני
ואשוב לתחיה

תערוג הרוח
עד יום יפרק
ומבשר ישוע
באארץ צביה

כִּי דָם עֲבָדְיוֹ יָקֹם וַנְקָם יִשְׁיב לְצָרֵיו

מאת: חיים רובקין בנויטה

"ונתתי להם בבייתי ובחוותי יד שם"

(ישעיהו ט, ה)

וחתרעת בפניו על כך שאנשים זרים באים לצלם מקום מסוים ליד בית הכנסת "דקר", התברר כי היו אלה ערבים המצלמים את המבנה הנוטש שהוא שם בחלוקת קתנה בניסיון "לקבוע עובדות בשטח". מר אלגרבלי בדק את הנושא בעצמו, ולמהר נתן לי אישור לבנות בשטח זהה את האנדרטה. בשלב ראשון הורה מר אלגרבלי למHANDSTEN הגנים לבנות באתר גינה ציבורית באופן מיידי.

לא היינו צריכים לנס גدول מזה. לא עברו ימים רבים, וקיבלונו מקום המתאים במידותיהם למטרתנו. לא גדול מדי, שלא ינתק עיניים וכדי למנוע לזרות שפטים, וכן לחזקה השופטת, ויחד עם זה בעל שטח גדול מספיק כדי להכיל קהיל גודל. המקום התאים גם מבחינת ה"מרכזיות" שלו - שהיה נגש וקרוב לכל אחד, ממש בלב נתניה, במרכזם של מטרותיהם רחובות המאלטים מאות משפחות יוצאי לוב, ובשכונות של מושך לאחד מבות-הכנסת המרכזיות בעיר של יהודים לוב על שם דקר. המשימה הגדולה יצאה לדרך.

להגיד לכם, זהה היה קל? שעשית את כל זה לבד? לא ולא כל מתפללי וגבאי בית-הכנסת, ואנשי השכונה, קטנים וגדולים כאחד, כולם עזרו גם עוזרו, גם בעבודה וגם בכיסף. זאת הייתה העבודה קשה שארכאה מספר שנים, ואשר לקחו בה חלק אנשים רבים, ולכערא, אני יכול לפרט את שמותיהם. זה היה מבצע גדול מאוד, שגם אני, בניטוה, הייתה בסך הכל רק "בורג קטן", אבל בכל פעם שאני מסתכל באנדרטה - לבי מחסיר פעימה, ועומדות דמעות בעניין!!!

תודתי נתונה לראש העירייה מר יואל אלגרבלי וחבר מועצת העיר מקסים אלגרבלי שאיתרו והקצו את המגרש המועד, ולoward בית-הכנסת דкар ולתורמים מונטניה ומכל הארץ. ותודה רבה גם לבכור ג'יעאן על עזרתו בהקנת הכתבה.

מספרם של ההרוגים במאורעות באוטו יום מר נונחר וגם לאחר מכון 135 ה"ד. כאשר על יהודי לוב לאזרח והחלו לנשות לעכל ולהבין את המספר העצום והבלתי נתפס של שמדת ששה מיליון יהודים באירופה, סבירו אולי כי אי אפשר להשווות את שואת יהוד אירופה לשואה של יהודים לוב. אולי תחוו אם בכלל יש להם זכות לשוב. וכי מהם 135 יהודים? אפילו לא אבקש מתוך הנשע העצום והאדיר של יהודות שהושמדה.

אסונם של יהודי לוב התגמד, אבל הדבר לא ניתן לומר מנוח. למה הדבר דומה? לאדם שהולך לבית-קבורת אומנם המקום מלא קברים, והוא יכול לבכות ליד כולם, אבל

לא היינו צריכים לנס גدول מזה. מקום מתאים במידותיהם למטרתנו: נגש וקרוב לכל אחד ממש בלב נתניה, במרכזם של מטרותיהם רחובות המאלטים מאות משפחות יוצאי לוב ובשכונות לבית הכנסת של יהוד לוב על שם 'דקר'.

הוא רוצה לבכות על יד הקבר שלAADם הטמון בו הוא קשור. כך הגיעו למסקנה שאני צריך וחיב לבנות אנדרטה לצרכם של קרבנות השואה של יהודים לוב, ה"ד. להפתעתו הגדולה, ראש העיר מר יואל אלחוועי לא רק שלא התנגד אלא העביר גם חחלה במעצה ייחד עם חבר המועצה מר מקסים אלגרבלי, ואושרה לנו בניית אונדרטה בבית-הכנסת, לאחר שיימצא מקום מתחאים. אחד יצאו אלף ערבים מוסתים על ידי מנהיגיהם וקנאי דם לפרק פרעות ביוחדים ובכל מי שנקרא בדרכם. בפרעות אלו נשחטו מטוגנים, ילדים קטנים, נשים וטף, אמהות ובנים, בידי מוסלמים המוסלמים גם על ידי האנגלים שליטי הארץ (כדי להסיח את דעתם מלמרוד בהם). רוכשים של קרבנות נבזז, ממוקם, והבתים הועלו באש. הקרבנות היו מהעיר טריפולי מעמרוס, ובעיקר מכפרי הסביבה, שם היו יהודים מועטים וחילשים מדי מכדי להגן על עצםם.

סיפורו הוזעה מסMRI השיער, התעלויות בקרבתות לפני הרצת ואחרי הרצת נותרו בזכרון הקולקטיבי לפחות שנים רבות.

לא בלב כל אני כותב את הדברים הינם לאחר שנים רבות מנעוורי ועד היום הזה אני רואה את עצמו כשליח ציבור לכל דבר ועניין - בעליית הנוער, בבית-הכנסת, עיריה וגדומה. והנה, לתחמת הרכה, התברר לי כי גם על יהודי לוב עברה שואה לא קטנה, באופין ייחסי, כמובן, כפי שיתברר בהמשך, ואיש לא כתוב עלייה, איש לא התיחס לקיומה, אין יודעים עליה כלל,/cailo התרחש בפלנטה אחרת. אנסה להציג הסבר לתופעה תמורה זאת בשנת 1945 הייתה התעוררות שבטית כלל-ערבית בלב נגד השלטונות הזרים. בנוסף, האיטלקים שלטו בלב ימי מלחתת העולם השנייה, החלו במשלווי היהודיים למחנות ההשמדה באירופה ובאסופם בג'אדו ובנגגאי. האנגלים שנלחמו נגד האיטלקים בלב הפנו את שניהם כלפי היהודים ורמזו להם על מה שקרה בארץ. כל אלה עמדו בתשתית של פעולה מקומית נגד היהודים, שבה השתתפו גם ערבי המקיים במצבות השמדה זו תוך העלמת עין מצד שלטונו הבריטי. נציגי השלטון בכיכל הגיעו למקום הפרעות כדי "להגיש עזרה", ולהדריך את האספה והפורעים", אבל רק לאחר מעשה... ביום אחד יצאו אלף ערבים מוסתים על ידי מנהיגיהם וקנאי דם לפרק פרעות ביוחדים ובכל מי שנקרא בדרכם. בפרעות אלו נשחטו מטוגנים, ילדים קטנים, נשים וטף, אמהות ובנים, בידי מוסלמים המוסלמים גם על ידי האנגלים שליטי הארץ (כדי להסיח את דעתם מלמרוד בהם). רוכשים של קרבנות נבזז, ממוקם, והבתים הועלו באש. הקרבנות היו מהעיר טריפולי מעמרוס, ובעיקר מכפרי הסביבה, שם היו יהודים מועטים וחילשים מדי מכדי להגן על עצםם.

סיפורו הוזעה מסMRI השיער, התעלויות בקרבתות לפני הרצת ואחרי הרצת נותרו בזכרון הקולקטיבי לפחות שנים רבות.

מחנה מוחות ג'אדו

مات: מאיר אל סיגל

אחר. הודות לתחכבות האלה הצלחתי לשודר. ביום קר וגשום של חורף 1942, שמנוה ימים לאחר הולדתי, באויראה של מצוקה, של פחד ואין-ודאות בחדרון מעופש של מרפאת המחנה, ערכו לי ברית מילה, כפי שדורשת תורתנו הקדושה. אפשר היה לעזרך את ברית המילה הودות למוחול שהיה במחנה, שלמרבית המזל לא שכח לקחת אותו את כל המהילה, כשיצא מביתו בוגנאי.

"לא הרשו לנו לקחת את בגדיינו", נהגו הורי לספר, "וזציאו אונטו בכוכב מכתינו ודחפו אותם למשאיות. מי שהתקשה לעלות למשאית, נזרק על האחרים כאילו היה שק תפוחי אדמה. לאחר נסעה ארוכה ומיגעת הגענו למחנה. המחנה היה מלא בחילים איטלקים, ב'אסקררי' לובים, שפיטרלו כל הזמן. היו גם פשיסטים עם חולצה שחורה, מסטר גרמנים ושוטרים איטלקים בודדים.

כל בוקר הכריחו אונטו לעמוד בשורה באמצע המחנה ואילצו אונטו לעמוד שעה תחת השמש היזקנית אנחנו זוכרים שהיתה עמדת מקלע לעליה על יד המחנה וככלנו הסתכלנו לאותו ציון, כל מי שהתר Kerr לגדר התיל נוראה. היה מודן מה לאכול או לשחות. לא היה מקום להתרחש, לא היה סבון, מאומה. היו מתישים את הגברים ואומרים להם לקחת את אבני גדרות ולהעלות אותם למעלה הגבעה, באמצעות הדרך הי היגרים ונפלים מאפסת כוחות חלק מהם לא קם יותר. אלה שבכל זאת החלו לעלות הגיעו לראש הגבעה בחשכת

היום, והכרחו לחזור חזרה עם אותה האבן, ורק נעשה גם ביום

שלמחרת. מאות מהיהודים לא חזרו הביתה מעולם, הם נפטרו

ממחלות כמו טיפוס ומגבות, צעיפים או כל חתיכת את המתים עטפנו בפיסות סדינים, מגבות, צעיפים או כל הגופות בקדחים. כך קרה יומם אחר יומם חדש אחר חודש גברים נשים באכנים. וכך קראו יומם נפטרו ראשונים, כי הם היו החלשים ביותר. הילדים נפטרו רגשוניים. אנחנו זוכרים אב ובנו שנפטרו מרעב. כל יום שניים או שלושה מהאנשים היו מתים מאפסת כוחות אי אפשר היה לחיות עם מעט המזון שננתנו לנו לאכול. ואז הגיעו למחנה צרה חדשה - הטיפוס - צרה שבلتית אפשרי היה להתחמק ממנה בשל היותו חלשים כל כך. לא היה לנו סיכוי להחזיק מעמד. והנה בוקר אחד, בשעה מוקדמת מאד, אספנו את הגברים ואת הילדים - זכרים בלבד - בצעקות רמות ובהמלגה גדולה למרכב המחנה. הקצין האיטלקי צעק יותר מכול. דחפו אותנו לצוריה גסה, אונשים נפלו לארץ, והוא קרא לנו סיכוי לא הספיק להתלבש. מתחת לדגל הי האיטלקים כעוסים מאד. היה ברור לכלום שהדברים לא התנהלו באופן טוב עבורה. "נחרוג את כולכם!" צעק הקצין, "קילנו את ההוראה". אחר כך היתה הפסקה ארוכה. הם חיכו להודעות טלפון שתתכלול את הפקודה הסופית. אבל קרה נס, והתקבל טלפון אחר, שהורה להם שלא לבצע את הרצת אויל מטור חשש לא להשאיר לעני האנגלים מראה זוועתי של רצח."

מחנה ג'אדו ישאר, ללא צל של ספק, כתם שחור וביל-ימה בהיסטוריה האיטלקית."

נולדתי במחנה הרכוץ ג'אדו שבלבו, מחנה של הצבא האיטלקי, כ-180 ק"מ דרומית מערבית לטריפולי על שפתה הרים של ג'בל נפוצה.

למייטק ידעת, אחורי הגדולה סילבנה ואני (ואולי עוד מעט מאוד אנשים) נותרנו השרידים האחרונים של אותו מחנה הידוע לשמצה, שבו נדחסו בצריפים עלובים ווטועים 2527 יהודים קרינאייה ובנגאי, אשר נאספו בכוח מביתם בחודש Mai 1942. הם ידעו מחלות, רעב והתעלויות במחנה. כ-560 מהם מצאו שם את מותם.

מחנה ג'אדו היה מחנה איטלקי עם מספר גדול של קרבנות תואcie שבבודאי סיפקה את אותם פשיטים פנאטיים שדרשו יישום קשה ומלא של חוקי הגזע.

בחודש פברואר 1942 החיל מוסוליני ליישם את חוקי הגזע, כשהוא

מתעלם העולמות מוחלטת מקובלת הפנים המפוארת שערכו לו היהודים בכינויו בשנת 1937 בלבוב. כמו כן, התעלם מunedה העובדה, שעבור יהודי לוב נחשבה איטליה כמושלתם הם מודן את השפה האיטלקית ולימודה לילדיהם. מושל לוב איטלו באלבו הביע את פלייתו והתנגדותו לשימוש כל כך קשות של חוקי הגזע, הוא כתב מכתב אחר לדוחה זההיר אותו שלא ליצר מתח מיותר בין האוכלוסיות החיות בשלום מאות שנים ומעולם לא יצרו הפרות סדר. בלבו מושלם לא יכול תשובה מה"דוציא" על כר. בהחלתו זו מוסוליני הביא למוחם של אונם היהודים אשר מתח מופיעות כוחות ומחלות

במהלך מלחת העולים השנייה שמשה קרבנות מרכזית בczpon אפריקה בין בריטניה לבין איטליה וגרמניה. בכיבוש הבריטי הראשון נסגרה פועלה, עבדה זו ששימשה כאמתלה שבה משחרר, והם שיתפו פעולה, עבדה זו ששימשה את יהודי קירנאיקה, ובמיוחד השתמשו האיטלקים כדי לאסוף בכוח את יהודי קירנאיקה, ובמיוחד את היהודי בנגאי, למוחנות.

היהודים, אשר הרינו לבריטים וערכו להם לקבלת פנים של משחררים, נתפסו, הואשמו והוצאו להורג כבוגדים. את ההוצאה להורג ביצעו הפשיסטים, והיהודים נורו בכיכר המרכזית של בנגאי - כיכר העירייה.

אימי מזל זיל הנגעה לספר לי בהתרגשות, שכារ נולדתי היהודי בגדוד של בקבוק, מכיוון שבמחנה היה חוסר משאש בעזה, והיא בקורס אכליה. היא התקשתה להיהק אותה ואני היהודי על סף מוות מרעב אבוי ורחים (כלמנטה) זיל, איש ישרא וירא שמים, עסוק באותה תקופה בענף התרכופות והיה לו ידע בעזרה ראשונה. הוא הוציא מרפאת המחנה. בלילות, תוך סיכון חייו, היה מתגנב לעיריה ערבית הסמוכה כדי להחליף משחו תמורה מעט חלב או מזח

אחורי סילבנה

התקוממות העממית בלוב

המשורר הלובי הצעיר, חאלד מוטאואע, החי בארה"ב, צרף את קולו לקולות המורדים הנלחמים במשטרו העריך של מועמר קדאפי. הוא ה策רף לאינטלקטואל אדונים (עליל אחמד סعيد, שמו札א מסוריה), שבמשך שנים גינה את קדאפי, על יחסם הנוגס והזלזל בבני עמו, הלוויים. מוטאואע מבטא בשירו הנוכחי "עתה שכבר חווינו את התקווה" את זעםם של המוני הלוויים נגד קדאפי שתעתע בהם במשך 42 שנים. מוטאואע זכה בפרס האקדמי לשוררים אמריקניים. שירו הנוכחי תורגם לערבית על ידי ג'נא פואז אל חסן, ופורסם בעיתון 'אל-חיאת' הלונדי ב-30.4.2011:

באורך המשחרר וצל עצי הנשאים
גיבוריך ישבו לכיסאות מלכותם בכיכרות השהידים**
והאויבים יחזקו יד אלה באלה
אני צריך לראות למרחוק
לדמיין את העצבים המתנים
שסירבו לח' דמים.
אני צריך לראות עמוק בעבר
כדי למצוא בו אלפי אופקים מייאשים.

אבל, עתה שכבר חווינו את התקווה
נפלתי בחיק תמיומי הקשה והיחודית
כמה ארוכים היו ימי הקדומים?
אני דואג יותר לספור אותם
כמה גבויים היו ההרים במרחבי אוקיאנוס מולדת?!

אני דואג יותר למדוד אותם
כמה מר היה לחם המרירות?
אני דואג יותר להזכיר בו

עתה שחוינו את התקווה
עתה שחיינו על חלקת האדמה זאת ביסורים
נעדייף את המות על כל חוויה אחרת בחיים
וכי מה נותר לנו כדי להיות בני אדם.

מאת: צבי גבאי
שגריר (בדימוס) ומזרחן

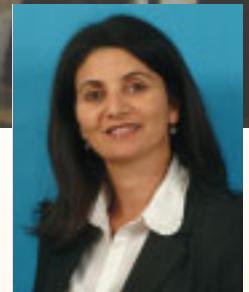
עתה שכבר חווינו את התקווה
עתה שכבר יצאננו מהמחבאים
למה שנחיה מחדש בקרים מעשה ידינו?
היפות החתוכות שאספנו בתפילה וביגון
מה נותר מחלקיהן הקרוועים פרט לבשר?

עתה שכבר חווינו את התקווה
ופצעינו כיסו את שורות אחדותنا
האם לא עדיף שננסגור את פיותינו לעד
במקום שהיון יזרום לתוכם?
לאחר שפטינו על ידי החלום עצמנו
לאחר שמצאננו את המים הזורמים
מאחורי אלף מראות תעטועים.

למה שנסתיר את השמש פעם נוספת?
למה שנפחיד משמי הליל לאחר שהגענו לסוף החושר
הנחיה שוב במוות לאחר שמתינו הגיעו לנו את החיים?
שמעו לי: זיא, ביידא, אגדא, טברוק, נאלות, דרנה,
מסראטה, בנגאי זונמאן*
שמעו לי אתם בתים, סמטאות, כיכרות ורחובות
שהצטופפו בהם עורקי לאחורה.

* שמוט ערים בלוב שבו אירעו התקומות נגיד שלטונו של מועמר קדאפי
** המתחים על קידוש השם

ואתו אהלייאב בן אחיסמרק למטה בן חרש וחש ורקם,
ונתכלת וגארגן בכתולעת השען וכשש שמיוח לא

מושב אחיסמרק

השם המקורי שבחרה ועדת השמות אינו מקרי. התימנים, שעלו לארץ ישראל בתחילת המאה ה-20 אחרי 2000 שנים גלוות והתיישבו באזורי יער בן שמן, היו בעלי מלאכה וצורפים אומנים. ההשראה למتن השם "אחיסמרק" למושב שנוסד בשנת 1950 על שם של אומן שהכין את כלי המקדש, עדין מרגשת

מאת: פנינה זיב

- ארבעה במיטה אחת, ובצד האחורי פרות.

כך גרה המשפחה בכית סוכנות שבנו שניים וחצי חדרים, השירותים והמקלחת - בחוץ, מטבח - לא היה. "מה זאת אומרת?!" אני שואלה בתימהון, "הסתדרנו ברור השם". "רגע, איפה היין מכשיiri החשמל?" אני מבקשת. "לא היה החשמל. חלבינו בידיים. את כד החלב אספנו ממשאית של תנובה ואחר כך של טרה. היינו חולבים השכם בבקור. אם המשאית היתה עוברת לפני שסימנו חליבתה, החלב היה נשפר לצבל!..." מספרים לי בצעיר על החלב שנשפר, כאילו היה זה היום. כיום, באותו המיקום בדיקוק, ממוקמת הרפת הרכובוטית שפעלתenganיה סולארית, ללא מגע יד אדם - היא הטכנולוגיה ברפת המודרנית. יוסף מביט ותוהה: איך המחשב עושה את כל העבודה? בעצמו?! ברוריה משמעה אנחנו עמוקה, כשהיא נזכרת בשתי הפרות הראשונות שקיבלו, קראו להן תקווה ורונית. כמה תקווה, ציונות ואהבת הארץ הי בשתי פרות!

ואני הגעה נתתי אתו, את אהלייאב בן-אחיסמרק ל'מיטה-דן', יבלב כל-חכם-לב, נתתי חכמה; ועשוי, את כל-אשר צויה. (שמות, ל'יא, ו').

רגע. מתי הגיעם לכאן, למושב? איך התחיל הכלול? הרבה לפני פרסום המודעות בכל העיתונים ביולי 2011 על אישור להחלה בניה של שכונה בלבד "אחיסמרק הגדולה" העבודות הבניה כבר החלו בכניסה למושב, בסמוך לחניון המרכזי של אגד. בדיקוק בمكان שם היה מחנה האוהלים לעולים החדשים ב-1950, טרם העליה לקרקע.

הסיפור הזה הוא סיפורה של משפחה – סיפורה של עם – סיפורה של המדייה.

ככש אספלט צר ושדרת דקלים רחבה מDOBIM את הבאים לבכניסה למושב. בתים נאים בניois משני צדדי הרחוב. זהה מראה של פרבר יוקרתי של עיר. גינות מטופחות, חומות מוגבהות וגדר צמחיה סבוכה מטופחת או גדרה פרא סביב הבתים. גדרות המסתירות וילות, בריכה, מחסנים ענקיים, רפתות ושרידי מטע או פרדס. לאורך המושב הבנייני בוצרת "מגבת", שורת בתים שניים צדדי כביש אחד מרכזי. מדי פעם רואים בית סוכנות נמוך, חשוף ומזרמי, ממש כמו פעם. כבר אין רואים משפחה שלמה, בני הבית, זקנים וטף, יושבים צפופים על חמש מדרגות צרות בכניסה, אוחדים פלח אבטיח או כוס "שהה" עם בוטנים קלויים... אחה... הריח... ריח המושב של ילדות.

"ריח הצבל, ריחoch חזיר"...

הריח מהרפטן נותרו עדין משקים ספורים במושב שמגדלים ומטפחות משק חקלאי וمتפרנסים ממנו. אני ממשיכה בנסיעה בmorod הכביש הראשי. במקום עצי תנאים ומרחבים אינסופים, התמלאו השורות. בתים שכנו לבנות בהם. וילות ומחסנים, משאיות, טרקטורים אימטניים, ליד כל בית טרקטור אחד או יותר, משאיות ומכוניות יוקרתיות.

במורוד הדרך, נשק לפאותי שכונה ולבניינים רבי קומות בלבד, נמצא בית צנוע בלי חומות, בלי גדר. גשר צר מעלה תלעת ניקוז. שלט חום מוביל לבית משפחתי גדווא. בבית זהה גרים ההורים ברוריה יוסף, וסביהם הילדים, הנכדים והנכדים. בן פורת יוסף!

ברוריה יושבת ורואה נחת במטבח רחב ידיים, מכחיק מלוכן ומנקיון. היא מזכירה ליוסף איך פעם בחדר שהיה הבית הראשון שלהם בארץ ישראל, הוא חילק את החדר הצר ושם את הפרות מעבר למחייתה. בצד אחד של החדר ישנו הילדים

הכללה לכבוד החתוננה. עם נישואיהם של יוסף וברוריה הוכן עבור לוג הצער חרדר למגורים. שירותים, מטבח ומחלחת היו מחוץ לבית. הסוכנות הקיציבה שתי פרות למשפחה העזירה.

יוסף וברוריה הקימו משק חקלאי למופת. משק עסכו בעבודה קשה ברפת לפרות ובגידולי ירקות, וכן גידלו עופות לביצים ולבשר. את התוצאות מכיר يوسف ברוחבות לוד ורמלה. ברפת חלבו חילבה ידנית מצאת החמה עד השקעה.

בכיתם הצטען בן שניים וחצי חדרים נולדו להם שמונה ילדים, ו록 בשנות השבעים נבנה הבית הגדול והמרוח.

הג'וינט, הארגון היהודי ששיער לעליית יהודים מארצות ערב, כונה בתמיות "ג'וינטה". העולים שרו שירים לכבוד הג'וינט ואף חשבו שהארגון היהודי - הוא איש... מישחו זכר את שירי העליה וההلال לגברת ג'וינטה?

כל השנים עמדה ברוריה לצדיו של יוסף. היא עבדה במשק, בחיליבא, בקטיף ובכל העבודה תוך כדי גידול הילדים וטיפוח הבית והמשק.

הילדים צמחו, למדו והיו לתפארת המשפחה והمولדה. הבן אברהם נשאර במשק והוא מטפח את הרפת המודרנית תחת עיניו הפוקואה של יוסף, המסרב להניח את המשוכחות, למלות שהבריאות כבר אינה כמו שהייתה בגיל עשרים...

"מה עם לימודיים? היה לכם זמן ללימוד עברית באולפן? ללמידה בבית-ספר?" אני שואלת בתמיות. "אייפה!" הם עוניים, "למי היה זמן?" בקושי למד אט העולים קראו ונכתב. يوسف מסביר לי שגם לשיעורים אלו לא היה זמן.

לפני העליה לארץ ישראל הייתה ברוריה תלמידה בבית-הספר היהודי-אייטלקי עד שעות הצהרים. אחרי שעות הלימודים בבית-הספר, למדה עברית. ברוריה נזכרת בערגה איך למדה אצל רבי פריג'ה זוארץ זיל.

לימודי העברית הקלו עליה את הקליטה בארץ. היא מספרת על היציאה שלה לעבודה קשה ותבענית בגיל כל קר צער, על הניטוק מהמשפחה ומכל מה שהכירה בבית, ועל הסתגלותה לשיהה של כל מי השבע בבית של זרים גמורים ברמת גן, כאשר היא משתמשת בהם עוזרת בית, מנקה ומבלשת... כל זה בגיל שבו ילדים לומדים, משחקים וambilם את ילודיהם ברגעיהם.

למרות שנים של עבודה קשה ניכרות אהבת הארץ והכרת הטוב בכל משפט של ברוריה ו יוסף. קשה להבין עד כמה חזרה בהם ההכרה שהם לקחו חלק בנגала, בבניין הארץ בהגשמת החזון:

"ותחזינה עינינו בשובך לציון"

הטרגדיה שעברה המשפחה טרם עלייתה לארץ קשרה דווקא לעלייתו של הבן הבכור אברהם. במחנה הפליטיםפגש אברהם בין משפחה שהגיעו למחנה העולים וריצה להפניהם עם בני משפחה נוספים שישבו בסמוך לרמלה במחנה אוהלים קטן.

הואדי, יכול של נחל גזר המנקז את שולי עמק LOD, התפתח בין המחנה הזמן לבני ישוב הקבע שהלך ונבנה במקום הקבע של המושב. שנה זו זכרה כמנה גשומה באופן מיוחד, עד כדי כך שהלחם נשלח לעולים בהצנחה מהאוור. ביום זה הוואי הופיע ועלה על גדרות. אברהם הצער היה בטוח שזהו אותו ואדי אכבש שזריזף מים עוצר בו ואינו מסוכן כלל. הוא צלל למים וניסה להוציאו, אךطبع במים העכוירים. רק אחריו 22 ימים

נמצאה הגוף. אברהם ז"ל הובא לקבורה בבית-העלמן בלבד. הוא היה החלל הראשון במושב על ההתיישבות בארץ ישראל. כשהגיעה הבשורה המرة הגיעה אחרי ימים רבים לאם בט裏פוּלִי היא שפכה את כל "כנון" עם הנחלים הבוערות על ראשה. היא מעולם לא התואשה ממותו של בנה.

"...האישה שאתי..."

בגיל עשרים התהנתן יוסף עם בחירת לבו מהמושב, ברוריה לבית רחמים, שעלהה זמן רב לפני.

בשנת 1950 עברה משפחת רחמים מח'ום לט裏פוּלִי. ברוריה הייתה אז כבת שמונה או תשע שנים. עם עלייתם לארץ שוכנו בני המשפחה באוהלים במעברת בית-lid. המשפחה הייתה צריכה ליבורן בין הכךpter ושבודת האדמה לבני מגורים בעיר. הבחירה של המשפחה הייתה "רמלה".

רמלה הייתה אז בעיקר מחנה אוהלים שהוקם מעבר לכביש בכינוי הראשית למושב. ברוריה החלה לעבוד כבביל שמונה יחיד נלקחו בנות המחנה לעבודה ב"משק בית" אחריו שהלכו ברgel עד העיר לוד. במשמעות שלוש שנים עבדה ברוריה אצל הגברת ברג, והיא שהעניקה לה את שלמת

1950 – לילה. בעיר מסאלתה שכלבוג, שם חיו היהודים מஸרך מאות שנים, נאספים היהודים לנסעה במשאיות – 340 גברים, נשים וטף. היחידים לkom וולשות מעשה אחריו אלפי שנות גלות ניתן לקוילה הקטנה עם בואו של קצין העלייה ברכוב דובדבני לבית-הכנסת שכרכע היהודי בעיר. היהודים הגיעו בשמחה להזמנות לצאת מ"הגיהנום" שערכה הקהילה: שריפת בית-הכנסת – מעשה המון זעם ב-1945, וההתנכויות התקופות של השכנים.

נובמבר 1945 – היהודים האמינו שהבריטים נתנו לערכיהם "קורתא ביאנקה" (יד חופשית באיטלקית) ואיפשרו לשכיניהם 48 שעות של "הפקרות" ופגיעה ביודים וברוכושים. סعيد היה ابوו של רבי רחמן לגטו זצ"ל, רבו של מושב דלטון. הרוב החזיק ב"ספר הקהילה", ובו רישום תאריכי לידה ופטירה של בני הקהילה במסלחתה. אל יקל הדבר בעינכם, חשיבות "ספר הקהילה" כזה הייתה עצומה. זהה, אם כן, הרישום הרשמי הייחיד שנוטה מסאלתה.

שמחת העלייה של יהודוי מסאלטה הייתה מוקדמת מדי. המעבר לעיר הבירה טריפולי היה טראומטי. כל עולה רק לחץ צורו חפים באישוןليل. הרcox, הכתים והחנויות נותרו מאוחר.

הג'וינט, הארגון היהודי ששיער לעליית יהודים מארצות ערבי, כונה בתמיות "ג'וינטה". העולים שרו שירים לכבוד הג'וינט ואף חשבו שהארגון היהודי – הוא איש... מישחו זכר את שירי העליה וההلال לגברת ג'וינטה? במחנה המעבר נבדקו ומונטו כל המועדים לעלייה. מה רבת ריה מפח הטעש, כאשר את כל הערים והחזקים העלו על אנייה, ואילו את משפט גדוועע עיכבו. אין אישור לעולות! התגלה כי אבי המשפחה חוליה בסוכרת, חוליה גם במחלת השחפת הנוראה. האב החזק בבייחוד מחוץ לעיר ביחיד עם חולים נוספים.

ההמונה הראשונה בעיר הנמל טריפולי הייתה "פנדק שמלאלי" – האכסניה בעיר טריפולי. לאחר יציאת כל אנייה לארץ ישראל התפנה מקום בروبע היהודי, ובני המשפחה עברו מהפונדק לתוך הרובע, לבית צמוד לבית-הכנסת דמעות עולות בעינוי של יוסף, כשהוא נזכר אויר עליה על גג המומנות שצפה על הנמל. עם כל אנייה שהפליגה התרחק חלומו לעלות לארץ ישראל. מחלת האב עיכבה את עליית המשפחה, והיא נשאהה ברובע היהודי בעיר טריפולי עד 1954. אברהם גדווא, אחיו של יוסף, בחור צעיר בן 18, הפליג בשנת 1951 יחד עם החסונים שבמחנה העולים, עם עליית הנזער, ועלה להתיישבות בספר הארץ ישראלי – במושב דלTON.

המשפחה עלה לבסוף לישראל בהפלגה באונייה "גנבה", שערכה דרך איטליה. האונייה עגנה בஸרך מסטר ימים בנמל נאפולין, ומנאפולין הפליגו לנמל חיפה. בחיפה הופנו המגנים למחנה העולים "שער העלייה" – שם התגוררו באוהלים. האב נלקח ישירות לבית-החולים "שומאל החופא" וקיבול טיפול נגד המחלה הקשה.

לבלוב - מורשת יהדות לוב

Or Yehuda Judeo-Tripolitanian Arabic, English, Arabic, Italiano, Hebrew, יידיש נבוריית, Adobe Photoshop CS2 Middle East Version

ראהם חכמוני ומני זיגנון

אתה והלבן -

26 חברים מארחים

אילנית חכמוני ומני זיגנון

הפעלו התוססת והענפה. תוך זמן קצר
נרשמו כבר מאות חברים ועוד, היד נתיהה
- לכיוון האלפיים. יישר-כחoch וככה לחיה!

צורי דורון דודוש, דובר הארגון

חפשו אותנו בפייסבוק

מורשת יהדות לוב

לבקשם של רכיבים מצטיירים בני הקהילה,فتح
הארגון העולמי של יהודים לוב בפייסבוק
למרכז מורשת יהודי לוב בפייסבוק, במטרה
לקבץ את כל בני הקהילה ומשפוחותיהם בכל
הגילאים, צעירים ומבוגרים, תחת קורת
גג אחת.

בכרטיס הפייסבוק אפשר לקבל מידע על
כל המתרחש בקהילה ועל אודוט הקהילה;
להתעדכן בפעילויות ובאירועים של הארגון
השולמי של יהודים לוב וכמוהם הטעונים:

Edna Rubin
האגונת התרבותית/佗'ה של עדנה, 050-918679

Chaim Rubin

סמליה

מתקנים

חברים

783 חברים

... 318 ዓይነት አገልግሎት ስለመ

מאת: משה (זיגי) זגדון

ט"ו באב. בעקב קיצי מקסימים התקנסנו ובאו לבית המורשת אשר באור יהודה כמאתים מבני העדה ואחריהם נוספים כדי לחוג את חג האהבה של "ב'roid". האורחים הרכיכו היגיעו לשרכובות תלובשות חג, והצבעו הלך "שלט בשחטה".

בחלק האמנויות לקרה חקל הקומר נילי ארביב בת העדה שהופיעה בהתקננות
והגעימה בקהלו לקהלה האזרחיים. כמו כן היה קטעו שירה בליווי קריוק: השלים
את הערב להקת העוד היירושלמי בשירים שונים מהמקורות.
"בין לבין" נפתח מזנון חלי עשיר, שככל סליטים, גבינות לחם ופוקצ'אות
הכול היה בשפע וביד רחבה, לא חסרו ה"מתוקים", ענבי טלי, שנתרמו
על-ידי נחכיה, הפירות הקרים, פרחים היבשה וכל השאר.

על פניהם של בנים מהונכים ניכרה ההנהה מהairoע, מהמפשח החברתי עם האוירה הנעימה והטורבונית ותוחשת ה"ביחד". לא יותר אל לודות לאבי פדצ'ור על הייזמה להפקת האירוע, ולכל אוטם המתנדבים בערלי התפקידים השונים ששיעו בידו להצלחת הערב. קיבלנו תיאכון ואנו מצפים לעוד ערבי חביבות שכאלה

אירועים וכנסים

מאת: יעקב חג'ג לילו

- 21.4.11 - התקיים טקס "ברכת האילנות" במושב יצץ, בניהול משפחת זרוק,
- המשר מסורת אבות של ר' רפאל זרוק זצ"ל
- 28.4.11 - בוגרי בית אחותי" בתל-אביב, הושקה התערוכה "ג'אדו פינט אמא" (שוחר זיכרונות ילדות מחנה ג'אדו בלוב), של האומנת בת הקהילה נאותה ט. ברזני
- 17.5.11 - בבית הכנסת "היכל שלמה" בהרצליה, הוכנס ספר תורה לזכר של הרב מסעוד אסמי זצ"ל, ובאותו מעמד יצא לאור הספר חכם סאסי הצדיק מהרצליה
- 31.5.11 - ב"מרכז מורשת יהודי לוב" באור-יהודיה, הסתיים הקורס "תולדות ומורשת היהודי לוב", שהתקיים על 15 שבועים שכובעים, בני שעתים כל שעור, ואשר נטלו בו חלק 40 משתפים מבני הקהילה.
- 29.8.11 - בעיר אשקלון, נפתח קורס "תולדות ומורשת היהודי לוב", שבו נוטלים חלק תושבי אשקלון והסביבה

ב"מרכז מורשת היהודי לוב" באור-יהודיה, נפתח חוג "מורשת היהודי לוב". בשלב ראשון, החוג יתפרק על שנה שלמה עם אפשרות להמשך, במפגשים של שעתים פעמי בחודש עם אפשרות למפגשים נוספים. בחוג נדונים נושאים כלליים שונים בהיסטוריה, מורשת ופולקלור של יהודי לוב (עם אפשרות גם נושאים כלליים), כאשר כל נושא עומד בפני עצמו. נוטלים חלק בוחוג עשרות משתפים, שבמהלכו, בשל מבנה החוג, ניתן להציג בכל עת (הרישום להצטרפות במחיצות מרכז המורשת בטל' 72-5336268-03)

בתיאטרון חולון, הענק פרס ראשון לסתורת יפה, לסתורת בת הקהילה חנה טואג, על ספרה לאורה.

בכינוי האומה בירושלים התקיים מופע חגי לזכות ניצולי השואה השותפים בכינויו וביסוסה של מדינת ישראל, שנטלו בו רבים מבני הקהילה, שקדם לכך השתתפו בסיפור מודרך נרחב ברחבי ירושלים.

עירית בדזנו שבאיטליה מעניקה אזרחות כבוד לאברהם רג'ינאנו

לאחר 68 שנים חזר הרצל רג'ינאנו לאוותה בית כפרי שנקרא "קאהה בגנטונה", שבו הוא ומשפחתו היו שכויים זמן רב יחד עם קבוצה של 57 יהודים מטיפולי ובנגאי, ועם עוד שני ילדים שנולדו שם, עד שנשלחו למחנה ריכוז אינסבורג שבאוסטריה בשנת 1943. הרצל רג'ינאנו היה מזל, והוא שרד וחזר לאוותה העיירה ליד בולוניה ומספר את העדות שעדי עכשי לא הייתה ידועה.

בעקבות מחקר של ההיסטוריה גבריאלה ג'וני, שספר אוור על השנים 1943-1942 בבדזנו, ומתר הערכה על שיתוף הפעולה של אברהם רג'ינאנו בספר אויףורי המלא, הזמיןוהו מנהלת יד ושם של מילאנו הגב' ליליאנה פיצ'טו ועירית בדזנו כדי להעניק לו תעוזת "ازורת כבוד" של בדזנו. טקס הענקת התהועדה נערכ בтурו בית היסטורי ותיק מיוחד שנבנה בשנת 600 לספירה, ונקרו "רока בטיבוליו". כמו כן נערכ טקס הסרת הלוט מעלلوح הזיכרון שנקבע בחזיתו "קאהה בגנטונה" שבז'יצ'רנו שנערך ב-1942. כל זה נעשה כדי שלא נשכח, ולא יקרה זאת שוב לעולם.

מאת: מאיר אלסיג

את המאמר באיטלקית על הפרלמנט של יהודי לוב, שראתה או ב"לבול", קראה גם העיתונאית האיטלקיה פאולה פרינה, וגהגעה כאן עם הצעות של הרשות הטלויזיונית RAI 3 INTERNATIONAL RAI 3 החלטה לעורק גם ריאין עם חברי הפרלמנט. פאולה פרינה היא נציגת בולטת של הקהילה היהודית של ויצנזה ורונה(Vicenza e Verona), ולוחמת יהודעה למען ישראל. כמו כן היא קשורה מאד ליהודי לוב. הנה מספר תמנות של המפגש המרגש בין "אריות" הפרלמנט לבני צוות הטלויזיה האיטלקית.

ב"צלאת' בשאייר" במושב זיתן, התקיימה ה"זיארה"
המסורתית של ל"ג בעומר.

הцентр עוד היום לחברות בארגון העולמי היה שותף ותחילה להיעות... ...ולבסוף מושך ובעל כוח

- מני לכתב העת "לבלו"'
- הנחות למופעים ותקליטורים
- זכות השפעה בכחירות לארגון
- עדכונים על פעילות שוותה

להצטרפות: 03-5336268

דמי חבר
והתקידות
שנה 100

בבית העלמי בנתיבות נטמנו עצמותיו של ר' ציון ביתאן צזוק"ל, שהיה אב בית-הדין בטרפולי, ורכיב מחלמדיי היו לרבני הקהילות בדרך האחרון של גולת יהודי לוב (עצמות הרוב הובאו מתוניסיה לארץ במבצע מרכיב וחשאי).

היכרנו ואיתו גרים קהילתיים

לענבל ודוד פלח-קיש מרומה עם הולדת הבן הי"ו ננד לנורא ונין לטוני למלכה ויעקב חביב-ליולע עם נישואי הבת של מומת עב"ל שרון (הנישואין נערכו בחוות המשפחה)

אירועים מודרניים בדור

8-10.9.11 במלון "קיסר" בטבריה יתקיים כנס סוף שבוע "עת שער רצון" 3.11.11 באנדרטה ברוחבת בית-כנסת "אחוי דקר" בנחניה, התקיים עצרת הזיכרון השנתית לקורבנות הפרעות בגל

בבית הכנסת "עץ חיים" באור יהודה התקיימה הילולה לכבוד ר' כסוס עגביב זצ"ל.

במושב בית-שכמה, התקיימה ה"hilola" המסורתית של ר' כסוס ימי זצ"ל, כאשר הפעם הייתה מלאה בהכנסת ספר תורה לבית-הכנסת המקומי.

חבל על דאבדין ואין משתכחין

ידיון יוסף רובין הי"ז	משתתפים בעצר
עם מות האם גיטה רובין ז"ל	הרבי ציון בוארון שליט"
ידיון שלום כהן הי"ז	עם מות האם בוארון ז"ל
עם מות האם לאורה כהן ז"ל	שפחת דבש מונתינה
משפחה גנש וסעדיה בטרגדייה המשלשת	עם מות אב המשפחה בשיבת טובה
עם מותה של האם יהודית גנש ז"ל	הרבי עמוס דבוש זצ"ל
אלמנת סאס גניש ז"ל	שפחת עגיב מקידימה
ובנם שי שלום נינש ז"ל	עם מות הגבאי הוותיק רחמים עגיב זצ"ל
שוכלם הלווי לעולם באותה שנה	שפחת סאס'י מהרצליה
בחיהם ובוחם לא נפרד	עם מות של ר' יוסף סאס'י זצ"ל
ידיון שלמה גנאטה הי"ז	שפחת זטורי מכת-ים
עם מות הצעירה גנאטה ז"ל	עם מות האם הווותיק מרי זטורי זצ"ל
ידיון רפי אשכנזי הי"ז	שפחת מלול' פדרס-כץ
עם מות קותי יוי' אשכנזי ז"ל	עם מות גיבורי ישראל אסצר ציון
ידיון נסים לחק'יש מונתינה ז"ל	אליהו (לילו) מלול' (זוקי) ז"ל
עם מות האם ליל' לחק'יש ז"ל	(מן הפעלים בכיריהם בהגנה בלבו)
שפחת לביא	מללה כהלון הי"ז
עם מות אם המשפחה גוליה לביא ז"ל	עם מות האם יפה אראוסטי ז"ל
(אלמנתו של יצחק ז"ל)	החוותה של מאיר חילון, י"ר הארגון העולמי
שפחת חסאן	שפחת דورو (לבוש) מהוד-השרון
עם מות רחל חסאן ז"ל	ידיון צבי דورو הי"
משפחה כהן ונעמן מרום א	עם מות אב המשפחה
עם ריצחوت של רפאל כהן הי"ז	שפטון דרוו (לבוש) ז"ל
משפחה סעדיה וערמיה	שפחת ארביב-קושנה
עם מות אנס ערמיה ז"ל	עם מות אב המשפחה
זון קער לאחר ששלחה את הנה ערמיה ז"ל	איש האסכלולו יוסף קושנה ז"ל
שנרצח בשוגר ברואשן ליזון	(מן הפעלים הצטיינים וחניך העברי בלבו)
משפחה אדאי מכת-ים	ידיון דוד ארביב-קושנה ז"ל
ידיון דבורה טבול לבית אדאי הי"ז	עם מות האח שלום ארביב-קושנה ז"ל
עם מות ידים	שפחת פדלון
ראובן אדאי ז"ל	עם מות אב המשפחה
מן הפעלים החוץים ומஸרים	אליהו (לילו) פדלון ז"ל
במרכז מורשת יהודית לב	ידיון עמוס גולן (גאוי) הי"

המקום ייחם אתכם בתוך שאר אבל ציון וירושלים

הארגון העולמי של יהודים יצאי לוב
וקהילת לוב בישראל מבקרים את מותו של

נח פלוג זצ"ל

י"ר מרכז הארגונים של ניצולי שואה.
נח פלוג תרם רבות להכרה בייהודי לוב כניצולי שואה

ידיך נפש...

בצער רב נפרדנו מחברינו היקר רاؤון אדאי. ראוון עזר לטפח את בית המורשת ואין פינה בבית שלא זכתה לטיפולו המסור והאהוב. עשר שנים עשה לכך של אוצר המוזאון אבי פדצ'ור אשר ספד לו בהלוויונו: "אדם רואה בשנות חיו אלפי אנשים, אמרים שלום וMESSICIM. לפגוש בחור טוב - זה לא קורה כל יום. פעם בשנה אתה פוגש בחור טוב ואומר זה קלבי" ואתה מוסיף אותו לאוסף

רاؤון אדאי ז"ל

שלך... ופעם בחמש שנים אתה פוגש אנשים טוביים אמר שalom ומחבק... אבל פעם בעשר שנים אתה רואה "ראון אדאי" ואם הצלחת לאסוף בחיר ששאנים כמו ראוון שייהי לידך - אתה מסודר...

אתמול בעבר נפרדתי ממנה... היה לי מאד קשה... בבוקר הבנתי שהיא הסוף...

זו משפחה עם מורשת רוחנית מדהימה שמתברר שתחליתה מגירוש ספרד לצפת. בשנת 1780 מגה שכא שאול אדאי הגיע לצפת ללימוד קבלה. באא של ראוון שאול אדאי, מיסד התנועה הציונית, מחיה השפה העברית שנפגש עם חמדה בן-יהודה, הוא שירת בצבא האיטלקי, הגיע לארץ ובנה משפחה למופת שרואון הוא בן בכורו.

אחד הדברים היפים שיש ברואון, שלא אהב לשמע דברי הכל ותמיד אמר: לעובודה... לעובודה... וזהו ראוון, נתנו חבר!

בעיר בת-ים, נחנוך "משעול רפאל" לזכרו של ר' רפאל זרוק ז"ל, במועד רבנים, מר שלומי לחיאני, ראש העיר בת-ים, מר מאיר חלהן, יו"ר הארגון העולמי של יהודי לוב, נכבדים מרחבי הארץ, בני משפחתו ו אורחים.

אליהו (לילו) מלכוף (ווקי) ז"ל גיבור ישראל ואסיר ציון מן הפעלים הבכירים בהגנה בלב. רק לפני מספר חודשים תרם לילו וקי את אקדחו ששימש אותן בהגנה על יהודים בלב למזיאן באור יהודה ובפיקוחו האחרון ביום טקס יזכור לחילוי צה"ל, קורבנות השואה והפרעות בלב שנערך בבית המשותה הוא הדליק את הנר לזכר קורבנות הפרעות בלב וכBIKSH למסור את בגדי המשורתיים למזיאן יהדות לוב וכרכ נפרד הגיבורים הגודל מאייתנו לעולמים. יהיו זכרו ברוך!

"טקס זיכור" לנספים בשואה, לקורבנות הפשע בלב ולנופלים במערכות ישראל

ב"מרכז מורשת יהדות לוב", התקיים "טקס זיכור" לנספים במלה"ע השנייה, לקורבנות הפשע בלב ולבノפליים במערכות ישראל, והצדעה לצה"ל במערכות הביטחון, במעמד משלחות ולכוחות הביטחון, מיסד מושבות הנספחים, הקורבנות והונופלים. לפניו הנספחים, הקורבנות והונופלים. לטקס הושקה תערוכת צילומים מלבבת תקופת מלה"ע השנייה, של החיל הארצישראלית מיג'ור רפי לינסון, במעמד הנספח הצבאי הבריטי בישראל

ההיסטוריה יעקב חגאי-ליloff בתלבושת מסורתית

ובכאר-שבע, ואולי מאוחר יותר אף במקומות נוספים.

אחד מוגנות הכותרת של המכון ללימודים ולמחקר היהיטה פרטום הספר "תולדות יהודיו לוב". ספר זה, פרי מחקר של 4 שנים, של היסטוריון יעקב חגאי-ליloff, מגולל את קורותיהם של היהודים בלבוב באופן רוחנולוגי מראשית התישבותם בלבוב ועד עלייתם וקליטתם בארץ, וכן בסיווע בחזאתו לאור של כרך "לוב" על ידי מכון בן-צבי, ומאמרים נוספים שנערכו במסגרת מחקר, כמו: ניהול, חברה ונוער, תחום מורשת יהדות המזרח של משרד החינוך, מרכז אלישר באוניברסיטת בן-גוריון, יד טבנקין, מרכז דחאן באוניברסיטת בר-אילן, מכון בן-צבי ועוד.

פעולה חשובה נוספת הייתה לצין זכותו של יעקב חגאי-ליloff היה מעת עדויות מומחה בבתי-המשפט להכרה בבני קהילות היהודי לוב כניצולי שואה, וכן עדויותיו בפני הלשכה המשפטית של משרד האוצר וסגן שר האוצר - כולל הצגת מחקרים ומסמכים רבים - שבבקותיהם כל יצאי יהודי לוב שנולדו עד ספטמבר 1943 בלוב, הוכרו כניצולי שואה באופן גורף.

ברצוני לציין, שככל פעילותו הענפה של ההיסטוריה יעקב חגאי-ליloff ב"מכון ללימודים ולמחקר יהדות לוב" וב"ארגון העולמי של היהודים יצאי לוב" נעשית בתנדבות מלאה. הוא רואה בפעלו ובחזותו זכות גדולה, בלתי חזורת, שהונקה לו על ידי שר ההיסטוריה - כדי לקבץ, לשמר ולהנحال את מורשתנו המפוארת ועתיקת-היום, אשר נדבכים חשובים ממנו ניצלו מתחומות הנשייה, ממש "בדקה ה-90", ועל כך מגיעים לו "שר-כוכ וכה-לחין!"

יעקב יידי, מי יתן, ותיהה זרקור ומקור לחיקוי לفعاليים רבים נוספים.

"המכון ללימודים ולמחקר יהדות לוב" הוא פרי המלצתו ועידותו של רפאל פלא-קיס צ"ל, המייסד והנשיא הראשון של "הארגון העולמי של היהודים יצאי לוב". ביולי 1994 הקים ההיסטוריה יעקב חגאי-ליloff את המכון ע"ש רחמים חגאי-ליloff צ"ל וגב' מריה חגאי-ליloff לבית פלא-קיס היי", והוא מנוהלו הראשון. בשנת 2008, עם מותו של רפאל פלא-קיס, נוסף גם שמו ל"מכון ללימודים ולמחקר יהדות לוב".

המכון ללימודים ולמחקר יהדות לוב

מת: מאיר כחלון, י"ר הארגון העולמי של היהודים יצאי לוב

הביא להתקדמות הפעולות המחקרית: בהזאה לאור של מחקרים; בקים הריצאות,ימי עיון וכנסים באוניברסיטאות ובמוסדות להשכלה שונים.

עם הקמת מרכז המורשת והמוזאון באור-יהודיה, בשנת 2000, מונה הנהל המכון ללימודים ולמחקר יהדות לוב" להיסטוריה של המוזאון, העובד בתיאום מלא עם האוצר ומנהל המוזאון מר אביה פדהצור, ומסיע לו בקביעת

המצאים והיכנסים המחקרים ההיסטוריים; מסיע בהכונת מדריכי הסיורים במוזאון; בהפקת ערכות לתלמידים בכתי-הספר ולמבקרים במוזאון ובמרכז המורשת; ברכיז כל החומר התייעודי וההיסטוריה על היהודי לוב בספרייה ובארכיוון; בתייעוד ההיסטוריה "לבLOB" וכתוב-העת "לבLOB"; בסיווע לווועדת האירועים של הארגון העולמי בקיים כנסים,ימי עיון ועצרות לצוינן אירועים היסטוריים, כמו "ימים יהודות לוב" בכנסת, לצוין 100 שנים לראשת הציונות

בלוב, במעמד נשיא המדינה, י"ר הכנסת, שר החינוך והתרבות, שרים וח"כים רבים, אורחים ונכבדים מחו"ל ומרחבי הארץ (כולל דיון במליאת הכנסת, במסגרת הצעות לסדר היום במשאים: הציונות וארגון ההגנה בלוב, ההעלפה, העלייה הגדולה מלוב והקליטה בארץ).

בנוסף למתן הרצאות ולימוד השתלמויות באוניברסיטאות, קיים לאחרונה המכון ללימודים ולמחקר יהדות לוב במרכז המורשת, קורס בנושא "תולדות היהודי לוב" ופתח חוג וברשותה משתתפים בנושא "מורשת היהודי לוב". קורס זה מעורר עניין רב, ובעקבותיו יתקיימו בקרב קורסים באשקלון

"המכון ללימודים ולמחקר יהדות לוב" שם לו למטרה להיות אמון על: עידוד המחקר על תולדות היהודי לוב ומורשתם; הוצאה לאור של ספרים וחוරות ופרסום מאמרים; הנקחת סטודנטים ותלמידים והכוונתם, חלק מעבודותיהם זכו בפרסים יוקרתיים של משרד החינוך, מרכז ש"ר וכו'; מתן הרצאות במריצים ובמוסדות שונים ברחבי הארץ; לימוד קורסים והשתלמויות לציבור הרחב, הן בריכוזים

יעקב חגאי-ליloff מדריך את אל-חי מלוף בעבודת השורשים של אל-חי זכתה במקום הראשון בבית הספר אורט חיל האир תל-נוף ובמקום שני בארץ בתחום עבודות שורשים של משרד החינוך.

של בני הקהילה והן במרכזי פדגוגיים ובמוסדות אקדמיים; טיפול קשרים עם מוסדות אקדמיים ומרכזי מורשת; גביה עדויות מזקני העדה; קיומ כנסים,ימי עיון ועצרות לצוינן אירועים היסטוריים; הפקת תכניות אוור-קלילות בתחוםים שונים וסיוע בהפקת תכניות טלזיה ורדי-תיעודיות; מתן אמצעים וריאונות לכתבות על היהודי לוב בתקשורת; תרגום ספרים ומאמרים לאיטלקית לבני הקהילה ברחבי העולם. בשנת 1997 צורף המכון לימים ומכור יהודים ולמחקר יהדות לוב" ל"ארגון העולמי של היהודים יצאי לוב", והפרק למייצגו של הארגון בכנסים אקדמיים ובמוסדות מחקר. הציגו

un nuovo libro sullo scaffale

Era forte l'attesa per la presentazione del libro di Marina Ortona , un avvenimento che ha polarizzato l'attenzione del pubblico e che si e' tenuto la sera del 31 marzo al nostro centro

Il Granaio e' andato a fuoco, ora posso ammirare la Luna

Joseph Mimun

Il presidente dell'Associazione sig. Meir Cahlon da' il benvenuto Moderatrice Grazia Mimun, relatori Dr. Amos Zvieli, sig.ra Miriam Mosseri La moderatrice invita il Presidente dell'Associazione sig, Meir Cahlon a dare il benvenuto. Marina Ortona, nasce a Tripoli e cresce a Roma. Figlia del notissimo Dr. M Ortona Z"l che fu il direttore del Corriere di Tripoli e di Doris Journo' z"l già' miss Tripoli. Sotto l'apparenza di un fisico esile e fragile ha un carattere molto forte che ha ereditato dai genitori. Quando nel giugno del 1967 vennero esiliati da Tripoli assieme a tutti gli altri ebrei, come Marina stessa ci ha raccontato, dovettero affrontare difficoltà insormontabili per inserirsi nella società italiana e ciò fu possibile grazie al carattere esuberante della madre e al carattere ottimista del padre. Dal loro esempio ha attinto la forza per combattere il male. Oggi il Centro del retaggio degli Ebrei di Libia le ha offerto la platea per parlare di se e del suo nuovo libro. Marina racconta che fin dall'inizio pur accettando la sua terribile malattia l'ha combattuta con tutte le sue risorse; ha sempre cercato di sdrammatizzare le situazioni angosciose che si venivano a creare negli incontri con parenti ed amici ironizzando sulla malattia e addirittura raccontando qualche barzelletta. Tre cose in particolare l'hanno aiutata a superare le angosce che la malattia induce e che lei chiama le ciambelle di salvataggio: La sua innata curiosità che l'ha spinta ad informarsi sulla natura della malattia, le cure, le precauzioni. Più si informava sul male che l'aveva colpita e più traeva forza per combatterlo.

Grazia Mimun introduce il libro

Il granaio e' andato a fuoco" è un libro scritto da Marina Ortona che è qui con noi.

Questo libro viene presentato in questo Centro in quanto l'autrice nasce a Tripoli ed alla tenera età di 6 anni è costretta a fuggire con la sua famiglia in seguito ai noti tumulti antiebraici nel giugno del 1967. Marina racconta la sua storia di sopravvivenza dopo che le era stato diagnosticato un tumore al seno.

Ho accettato con piacere l'opportunità che mi ha offerto Jack Arbib di introdurre questo libro in quanto tocca due argomenti di cui ho fatto esperienza personalmente, sia la fuga da Tripoli sia la debellata malattia.

Marina ha affrontato coraggio ed ottimismo una di quelle sorprese dolorose che a volte la vita ci riserva. Non solo ha saputo trarre vantaggio da una situazione in cui, generalmente, la paura soffoca ed

annienta ogni desiderio di combattere, ma attraverso questa esperienza ha riscoperto entusiasmi e aspetti della vita che vengono dati per scontati, molte cose di cui si scopre il valore solo quando vengono a mancare. La coercizione imposta a se stessa di mantenere, quanto più possibile, un tranquillo di vita normale. Per esempio preparare le 'hallot' per il sabato. Preparare un pranzo per festeggiare un'occasione, e addirittura preparare un lauto pasto per la vigilia di Yom Kippur. Il ritmo della ritualità le dava un senso di normalità, di sicurezza malgrado tutto. Infine una componente importante era l'amore per la musica, soprattutto la musica Jazz. Suonare il piano come era sua abitudine le infondeva forza ed ottimismo. Con questo libro Marina mette a nudo i suoi sentimenti, le sue paure, i suoi tentennamenti e si apre completamente ai suoi lettori. Così facendo si rivela una donna generosa, che sa donare e che mette a disposizione la sua esperienza con coraggio e senza falsi pudori. Procedendo nella lettura scopriamo che Marina è riuscita a trasmettere l'importanza e la bellezza delle piccole cose che si incontrano e che si fanno generalmente e che coronano le nostre giornate, che influenzano il nostro umore e la nostra gioia di vivere. Questo libro ci infonde una grande volontà di vivere questa vita che ci conquistiamo un passo dopo l'altro. Grazie Marina

Il dr. Amos Zvieli, medico di famiglia, offre una panoramica istruttiva della malattia

Buona sera a tutti. Sono lieto di esser qui per parlare di questa malattia, il tumore maligno del seno che è il tumore più frequente ed è il secondo fattore di mortalità nelle donne. In Israele viene diagnosticato in più di 4000 donne l'anno. La malattia colpisce una donna su otto. Nelle ultime due decadi il numero di donne colpite da questo male è aumentato, l'incidenza in Israele è uguale a quella negli Stati Uniti. Prima vien fatta la diagnosi più frequente sarà la guarigione. Il numero delle donne che guariscono cresce in continuazione e ciò dipende da diversi fattori: 1) il controllo preventivo 2) i medicinali 3) le radiazioni 4) la chemioterapia 5) in particolare le aumentate informazioni e cognizioni che il pubblico ha acquisito. Il nostro corpo è formato da mattoni che si chiamano cellule che normalmente crescono in ordine controllato. Il cancro è una malattia che è la conseguenza della crescita caotica di queste cellule che si agglomerano in masse che si chiamano tumori e che

possono essere benigni o maligni. - I tumori benigni non migrano in altri territori del corpo ma possono esercitare pressioni su organi adiacenti. – I tumori maligni invece sono composti da cellule che migrano in direzioni diverse staccandosi dal corpo originale, passando dalla circolazione del sangue a quella linfatica e formano le metastasi. Esistono più di 200 specie diverse di cancro

Il compito del seno è quello di produrre latte dopo la gravidanza ed il parto e le cellule che lo compongono sono soggette a moltiplicazioni e modificazioni successive. I fattori che

provocano il cancro non sono abbastanza chiari. Alcune donne sono più a rischio di altre. Il 76% delle colpite dal cancro al seno hanno superato l'età di 50 anni, il 17% hanno un'età fra i 40 ed i 49 anni ed il 6% hanno un'età inferiore ai 40 anni. I fattori di rischio sono: - la storia familiare in particolare mamma o sorelle colpite dal male - donne già colpite in passato dal cancro al seno

- donne che han partorito in età avanzata o he non hanno mai partorito
- donne che hanno avuto le mestruazioni prima di aver compiuto 11 anni e donne che sono entrate in menopausa dopo i 50 anni - Il gruppo etnico può influenzare il rischio.

Donne nate in Israele, Nordamerica, Europa sono più colpite mentre lo sono meno quelle di estrazione yemenita - Inoltre l'obesità, la mancanza di attività sportiva, il consumo di alcol e di tabaco.

Sarcoma origina nel tessuto connettivo Occorre precisare che anche i maschi possono essere affetti da tumori al seno, il rischio è 100 volte minore che nelle femmine

In conclusione: la diagnosi precoce è il fattore che meglio garantisce la guarigione. Oggi il 70-80% delle donne colpite guarisce. Ulteriori informazioni presso la Associazione per la lotta ai tumori al 1-800-599995

Prima si diagnostica più alta è la probabilità di guarire.

Si è svolto un dibattito fra un pubblico folto e attento e gli oratori, concludendo direi che lo sforzo che è stato necessario per scrivere il libro rivivendo i momenti drammatici della superata malattia è stato alimentato dalla volontà di trasmettere al lettore/letrice la sua determinazione di vivere, che lei spera sia contagiosa, e di affrontare la realtà così come ci si presenta, in altri termini di considerare sempre il bicchiere mezzo pieno piuttosto che mezzo vuoto.

sinagoga con il viso rigato dalle lacrime ad implorare il Signore di farle quella grazia tanto agognata, "sentì" come una voce prometterle che dopo la sua morte, la sua memoria sarebbe stata ricordata per sempre da tutta la comunità`.

Purtroppo le sue preghiere di rimanere incinta non furono mai esaudite.

Passarono gli anni e il signor Bushayyef morì. Affranta per la disgrazia che l'aveva colpita Shawisha si rinchiuse in un dolore composto, raccolto, fatto di grande dignità`.

Si sentiva affogare in un mare senza sponde, che con improvvisa furia la sommergeva e l'annullava.

Solo dopo la sua scomparsa capì quanto profondo era l'amore che li univa.

Decise allora di perpetuare la memoria del suo amato marito costruendo su un vasto terreno che il marito aveva acquistato quando era in vita, la più bella sinagoga della regione. E così fu.

La sinagoga di Bushayyef (così fu battezzata) era bellissima, molti venivano anche da lontano ad ammirarla, era addobbata con buon gusto, con bellissimi tappeti, mobili in legno pregiato, e con grandi e pregevoli lampadari a olio in ferro battuto.

Ogni anno nella sinagoga si celebrava la commemorazione della morte del signor Bushayyef, e a questa cerimonia affluivano tutti gli Ebrei di Zliten, perché essendo stato il loro benefattore, tutti lo ricordavano con affetto.

Molti Ebrei arrivavano anche da lontano per partecipare alla cerimonia.

Nel mese di Luglio del 1867 misteriosamente scoppio` un grande incendio e la sinagoga andò distrutta. Andarono distrutti anche i 24 rotoli della Torah che erano custoditi nell'"Aron Hakodesh" (Armadio Sacro).

Non si seppe mai esattamente chi era il responsabile di quell'incendio, sebbene c'erano forti sospetti che i responsabili di quell'infame azione erano gli Arabi del paese aizzati dal "Kadi", che nelle sue prediche del venerdì alla moschea, non mancava mai di denigrare gli Ebrei.

Dopo qualche tempo la notizia dell'incendio arrivo` anche alle orecchie del Sultano Turco, il quale diede disposizioni di aprire un inchiesta ed indagare sull'accaduto.

I sospetti sugli Arabi di Zliten risultarono fondati, e il Sultano li obbligò` di pagare tutte le spese per la ricostruzione della sinagoga.

La signora Bushayyef continuò fino alla sua morte a dedicarsi alla sinagoga ricostruita.

Nell'anno 1942 uno dei donatori della sinagoga un certo Vittorio Benjamin, stava lavorando nel suo ufficio a Zliten, e improvvisamente ebbe una visione : Una donna dai capelli fulvi che lo esortava ad uscire immediatamente fuori dall'ufficio.

Sconvolto dalla visione, Vittorio uscì in fretta e furia, dopo pochi secondi un bombardamento dell'aviazione Inglese trasformarono il suo ufficio in macerie.

Gli Ebrei di Zliten gridarono al miracolo, e quando nel 1950 fecero Alyya (Salirono) per Israele, si stabilirono nel Moshav Zeitan., nome che ricordava molto il loro paesino in Libia, e lì ricostruirono esattamente una sinagoga identica a quella di Zliten.

Meir El Saiegh (Israele)

La "Hillula" (Sagra) di Bushayyef che si celebra due volte all'anno, in Lag Ba-Omer (in onore di Rabbi Shimon Bar-Yohai), e in Hol Moed Succot, nell'omonima sinagoga a Zeitan vicino a Lud, e` legata ad una storia che pochi conoscono.

Il signor Bushayyef e sua moglie Shawisha, una bellissima donna dai capelli fulvi, erano una coppia che viveva a Zliten nella Libia, un paesino sulla riva del Mediterraneo a Est di Tripoli, che era all'epoca (nel diciannovesimo secolo) un importante centro di coltivazione di datteri.

"Bushayyef" era un nomignolo che gli abitanti di Zliten avevano appioppato al marito, perch` passeggiando spesso per le vie di Zliten, soleva indicare con il suo bastone da passeggio, quasi tutto cio` che vedeva, proferendo sempre le stesse parole a chiunque gli stava accanto: "Shayyef? Shayyef?" cioe` "Hai visto? Hai visto??"

Il signor Bushayyef e signora erano una coppia timorata da Dio, due veri "Tzaddikim" (Giusti), erano ricchissimi e facevano molte "Mitzvot" (Buone azioni). Si amavano moltissimo, ma purtroppo non avevano figli.

La loro vita sebbene serena, era incrinata da quella malinconia che caratterizza le coppie senza figli, e sebbene in pubblico erano sempre affabili e sorridenti, quando rientravano, il silenzio opprimente che incombeva nella loro lussuosa dimora, li faceva rifugiare, il marito nel suo studio, e la moglie nella sua stanza, a fare qualche lavoro di ricamo o altro.

Quando ogni tanto venivano invitati come ospiti d'onore a qualche festicciola di circoncisione, ci andavano malgrado la cosa era penosa per loro, entravano sorridenti, si

La storia di Bushayyef

Questa è una storia vera, ci sono altre versioni sui fatti accaduti, ho optato per la versione che secondo me è la più veritiera

comportavano giovalmente con tutti, e non mancavano mai di portare un magnifico regalo per il neonato.

Nulla dalle loro facce faceva trapelare il subbuglio di sentimenti che si agitava nei loro cuori, un mix di amarezza di delusione e purtroppo anche d'invidia, ma anche di una tenue speranza, che in futuro avrebbero potuto anche loro abbracciare il loro primogenito.

In queste occasioni quando rientravano a casa, Shawisha si rifugiava quasi correndo nella sua stanza e scappava in un pianto a dirotto. I suoi gemiti disperati laceravano il cuore del marito, che non potendo sopportare il dolore della sua donna amata, usciva da casa quasi fuggendo e andava in riva al mare, dove trovava un po` di ristoro per la sua anima.

Partivano spesso per l'Europa specialmente per l'Italia e l'Inghilterra per consultare qualche ginecologo di fama.

Alla signora Bushayyef furono prescritte alcune terapie idonee al suo caso, e anche vari farmaci, ma purtroppo tutti questi tentativi non diedero nessun risultato positivo.

Anche dopo anni e anni di attesa e di speranze la signora Bushayyef non si era ancora rassegnata della sua sterilita`, e succedeva molte volte che di notte, quando la piccola sinagoga del paese era vuota, che s'introfulava dentro per raccogliersi in preghiera.

Rimaneva li` per ore, finche` il marito molte volte, conoscendo i suoi movimenti, andava alla sinagoga, la confortava per poi riaccompagnarla a casa. Si racconta che in una di quelle notti, quando era nella

Da ebreo internato alla “Bagantona” a cittadino onorario di Bazzano

www.telesanterno.com

Sono passati 68 anni da quel momento in cui lui, la sua famiglia e una sessantina di ebrei furono deportati da Bazzano al campo di concentramento Bergen-Belsen. Ma Herzl Reginiano è sopravvissuto all'orrore ed è potuto tornare nella cittadina emiliana per raccontare una testimonianza fino ad ora sconosciuta. Sono stati gli studi dello storico Gabriele Giunchi a fare luce su quanto accaduto: tra il 42 e il 43 una comunità ebraica proveniente dalla Libia è stata internata nella casa colonica chiamata Bagantona e oggi il Comune di Bazzano ha premiato 1 ebreo Reginiano, che si è salvato e che ora abita a Tel Aviv,

con il conferimento della cittadinanza onoraria. Le parole di Reginiano sono testimonianza vivente di un atroce pagina del passato.

int. Herzl Reginiano - sopravvissuto al campo di sterminio Bergen-Belsen

Una storia raccontata in Consiglio comunale straordinario ieri alla Rocca Bentivoglio e una targa posata alla Bagantona, la casa che accolse gli ebrei, alla presenza delle istituzioni cittadine. Tutto per non dimenticare ma soprattutto per far sì che non accada mai più.

Hammus Guetta, Roma

Contestati gli ebrei che vanno in Libia

Diversi anni fa una delegazione di nove ebrei andò a Tripoli, tornando con un nulla di fatto a Roma. Negli ultimi mesi alcuni ebrei libici, hanno continuato a viaggiare verso la Libia con scopi e vicissitudini che sono stati oggetto di tante contestazioni, specie ora sotto i bombardamenti della NATO.

"di questi viaggiatori Due, sono miei amici, miei coetanei (classe 1955 circa)

Forse, chi è uscito da Tripoli ad una certa età, ed in un certo modo, vi ha lasciato qualche "pezzo". Se no... Perche' ancora ci interessiamo a giornali sugli ebrei di Libia, al forum di Mafrum? Cosa cerchiamo? Non un semplice dibattito, ma una ricerca di pezzi della nostra identità.

I miei amici lo fanno a loro modo.

Ricollegando il travagliato presente al travagliato passato.

Forse è anche terapeutico reimmersi nella rivolta e nelle sommosse attuali, per rivivere un momento (1967) in cui noi ebrei eravamo soggetti passivi e sottomessi.

Ora c'e' la possibilità di stare nelle maglie della sommossa come soggetti attivi e liberati. Io non mi illudo di ottenere nulla, ma l'esperienza dei miei amici ,se fosse senza rischi, l'avrei vissuta volentieri .

La differenza tra me e loro è che io ho una moglie israeliana che teme che io non torni e quattro figlie che mi reclamano tutte le mattine .

Altrimenti mi sarei dato con passione all'avventura Libica, senza alcuna illusione di ottenere alcunchè, ma semplicemente per andare a rimettere un po di ordine nella mia memoria storica:

Riparlare l'arabo, trovare qualche anziano in baracca che si ricordi della nostra gente, farmi raccontare qualche storia davanti a datteri, thè e jelsomino chiss'che forse scoprire che mio padre aveva ragione ,quando appena arrivato a Roma mi diceva, "Io mi sento molto più simile ad un arabo libico che ad un ebreo di Roma "Che c'e' di male?

Noi ebrei di Libia siamo attratti dall'arabo ,dalla sua lingua, perche' per quelli nati li è un pezzo di memoria. Se hai vissuto con loro, anche soffrendo, gli arabi rimangono nella memoria come parte dei tuoi affetti. Così come un padre cattivissimo rimane negli affetti del figlio.

Insomma ognuno viva questo momento come desidera e come sente faccia meglio alla sua anima. So per certo che i miei amici credono in un futuro di pace, guai a negare queste aspirazioni. Questo insegnamento lo dobbiamo almeno ai nostri figli, anche se ad alcuni tra noi appare come un utopia.

La Televisione Italiana s`interessa al "Parlamento" degli Ebrei della Libia in Israele

Meir El Saiegh (Israele)

L'articolo sul "Parlamento degli Ebrei della Libia" apparso su "GERMOGLI", è stato letto anche da Paola Farina, una giornalista italiana di Vicenza, che venendo qui in Israele con la "troupe" di RAI 3 e RAI 3 INTERNATIONAL, per fare un servizio televisivo sul nostro paese, ha incluso anche un'intervista con i membri del "Parlamento".

Paola Farina è una famosa esponente della comunità ebraica Vicentina e Veronese. Fa parte di parecchi gruppi sostenitori di Israele, ed è molto legata agli ebrei profughi della Libia. Eccovi alcune foto dell'emozionante incontro fra Paola Farina e la "troupe" di RAI 3 con i "giovani leoni" del Parlamento.

Tempio Centrale di Via Guastalla

Milano è, viceversa un vero e proprio melting pot di provenienze, spesso non facilmente assimilabili tra loro: Milanesi, Persiani, Egiziani, Libanesi, Tripolini, Siriani, Ashkenazy ecc ecc.

A questo proposito si potrebbe far rilevare ai Gentili, che sostengono da sempre con la massima convinzione che gli Ebrei sono sempre molto uniti, quanto le loro convinzioni siano spesso dei Luoghi comuni!!

La genesi della presenza Tripolina a Milano è piuttosto articolata: alcune famiglie aprirono la strada molto prima del 1967: per citarne alcuni, i Fargion, i Hassan, i Pagani, gli Alazraki, i Fresco ecc ecc. oltre agli indimenticabili e inseparabili compagnoni Shlegh e Dadousc ecc.

A questi pionieri seguirono poi in più riprese, e in maniera più marcata dopo il 1967, numerose altre famiglie che, grazie ad una grande intraprendenza, seppero conquistare posizioni di rilievo.

Si potrebbe probabilmente affermare che, diversamente dai loro cugini "Romani", i "Milanesi" hanno fortemente

**Rabbino Capo
Alfonso Arbib**

diversificato i generi di attività spaziando dall' importazione e commercio di pelli esotiche (di cui detenevano il quasi monopolio), agli articoli promozionali rivolti ai grandi utenti, dalle Concessionarie automobilistiche alla costruzione di importanti villaggi turistici in Sardegna ecc.ecc

Per concludere, credo venga spontaneo fare un parallelo tra i "profughi" Ebrei dai Paesi Arabi (parlo ovviamente non solo dei Tripolini) che i dati identificano in circa 800.000 (dall' Egitto,

dalla Siria, dalla Tunisia, dalla Libia ecc ecc), i quali in grande maggioranza hanno saputo costruirsi una decorosa nuova sistemazione e i cosiddetti "profughi" Palestinesi, che i dati identificano in 750.000 circa (una buona parte dei quali non furono cacciati da Israele nel 1948 ma fuggirono spontaneamente dando

credito alla propaganda Araba che prometteva loro che sarebbero ritornati vincitori "eliminando" il nemico Israeliano). Questi "profughi", anziché rimboccarsi le maniche per assicurare alle proprie famiglie un decoroso futuro, si crogiolano tuttora in gran misura in rimpianti, sterili rivendicazioni, e violenza.

Sono fiero di appartenere ad un Popolo che nella sua lunga storia non ha mai fatto né Crociate né Jihad. Siamo sempre pronti a firmare la pace con chiunque lo desideri sinceramente.

p.s. I miei confratelli bengasini mi perdoneranno se non gli ho menzionati ma sono ovviamente compresi in tutto quanto sopra.

CENNI SULLE COMUNITÀ EBRAICO / TRIPOLINE IN ITALIA

Franco Cohen

Così come gli esuli Ebrei dai Paesi Francofoni (Marocco, Algeria e Tunisia) trovarono rifugio in Francia così i nostri confratelli - quelli che non fecero l' Aliyà - trovarono naturale trovarlo in Italia. Per una serie di ragioni (parentele, clima, affinità di mentalità ecc), la maggioranza si trasferì a Roma: solamente una piccola minoranza a Milano.

A Roma i nostri confratelli hanno sempre saputo tenere alto il nome e l'onore delle nostre origini e, pur lottando per superare a volte la rivalità dei cugini Romani che guardavano con una certa preoccupazione al grande attivismo dei Tripolini nel settore a loro più caro - quello dei negozi di abbigliamento - seppero raggiungere un magnifico grado di integrazione e di rispetto.

Il risultato di tutto questo è la dimostrazione che a una grande forza di volontà, onestà morale, attivismo e grande senso della famiglia corrispondono risultati più che gratificanti: siamo riusciti a far parte integrante di una realtà economica/sociale spesso diversa da quella alla quale eravamo abituati, ma senza perdere il senso delle nostre tradizioni che gelosamente custodiamo!

A Milano è motivo d' orgoglio rilevare che vantiamo

nella nostre fila, il Rabbino Capo (Alfonso Arbib), e i tre Parnassim del Tempio Centrale di Via Guastalla (Italo Nemni, Nuccio Haggiag e Guido Hassan). Inoltre il Vice Presidente della Comunità oltre che portavoce della Comunità stessa, Daniele Nahum, è uno dei nostri (chiedo scusa a coloro che ho dimenticato di menzionare...)

Infine, sempre parlando di integrazione è interessante sottolineare che, pur contando la Comunità Ebraica di Roma circa 13.000 membri (contro i circa 6.300 di Milano), sia probabilmente meno difficile gestire la prima che la seconda.

Questo è dovuto al fatto che la Comunità di Roma è sostanzialmente costituita da due "etnie": quella Romana e quella Tripolina.

Ricetta per otto persone.

Arisa (grano) col pollo.

**L'arisa si cucina generalmente con lo spezzatino di manzo,
o con il pollo, o anche nella versione con il pesce.**

Tenere in acqua in ammollo per circa otto ore il grano affinche' si gonfi.

In una pentola molto alta e larga far soffriggere, in un bicchiere di olio di oliva un pollo e mezzo tagliati a pezzi (compreso collo e carcassa.)

Togliere quindi il pollo leggermente soffritto e disporlo in un recipiente.

Soffriggere nello stesso olio 150 gr di pomodoro concentrato ed un cucchiaio di felfel-u-tuma

Aggiungere un litro d'acqua e il grano, (ben nettato e senza l'acqua in cui era stato tenuto a lungo) nella misura di :

dieci tazzine di caffè (cioe' una a testa e due per la pentola) ed una tazzina di riso, sale e far cuocere il grano facendo bollire l'acqua.

Quando il grano e' quasi cotto, abbassare il fuoco e aggiungere:

il pollo, 8 patate , 8 uova sode (con il guscio) ed una kukla grande (lunga, a mo' di polpettone) che si servira' tagliata a fette e far cuocere a fuoco lentissimo per tutta la notte, facendo sempre attenzione a che ci sia abbastanza acqua (la pietanza deve sempre avere, per tutta la durata della cottura un aspetto un po'

brodoso). All'occorrenza aggiungere un bicchiere alla volta di acqua bollente.

Dopo circa dodici ore togliere con un mestolo tutto l'olio abbondante che comunque e' venuto a galla e metterlo in un ciotola di terracotta, poi rimettere la ciotola dentro la pentola affinche si mantenga caldo. Nelle ultime ore non si e' piu' aggiunto acqua ed il piatto viene servito leggermente allentato.

Servire ogni porzione in un piatto bianco e decorarla con un abbondante cucchiaio d'olio dalla ciotola.

La porzione consiste di due abbondanti cucchiai di grano, una A, sale e pepenero.

La versione col pesce prevede un grande pesce di tipo branzino o dentice, e' molto complicata l'esecuzione perche' la testa con le branchie e le spine stesse del pesce, stracotto e quindi sfracellato, creano alcuni problemi, che lasciamo ad ogni cuoco risolvere a suo giudizio.

La versione col pesce (naturalmente senza kukla) e' stata da me rinnovata nel seguente modo:

Una grande trancia di cernia bianca disossata, piccoli scorfani e una orata media, tutti disossati.

Nostalgie di tempi passati, col gusto dell'arisa.

Daniel Mimun

Mio padre era un buongustaio. Amava i piaceri della cucina ma soprattutto amava ricreare le atmosfere che accompagnavano certi particolari piatti, le atmosfere particolari della sua infanzia. Come sempre succede in questi casi aveva l'inconscia pretesa che una certa pietanza, cucinata e servita esattamente come veniva fatto quando era un bambino, gli avrebbe fatto rivivere quei momenti passati.

Ma ahime', i tempi passano, la nostalgia ti tormenta, ed il gusto, il piu' forte fra i sensi insieme all'olfatto, ti inganna .

Essendo riuscito a ricreare l'atmosfera del tempo che fu grazie a questi due sensi, ti illudi di tornare bambino.

Ma naturalmente l'illusione non funziona e finalmente dai la colpa alla pietanza, dicendo che non e' cosi' buona come la facevano le mie zie, a casa nostra era diversa, forse la tenevano sul fuoco un po' di piu'.

Questo fenomeno e' tipico dei fuoriusciti, degli esiliati e degli emigranti.

A Little Italy, all'inizio del novecento, i vecchi siciliani e calabresi accusavano le mogli di non voler piu' cucinare come una volta, distratte dalla modernita' dei tempi e del nuovo Paese. Le poverette si difendevano adducendo un'infinita' di pretesti : il burro non era lo stesso di quello di casa, l'acqua era piu' pesante e

altro ancora.

In verita' il pasticcio di melanzane era esattamente lo stesso, ma il piccolo paese vicino a Caltagirone con la chiesa ed il sagrato non poteva essere ricreato a Little Italy. I profumi selvaggi e le folate di vento caldo non potevano essere rievocate attraverso il sentore dell'alloro nel sugo di pomodoro. Il cenone della Vigilia non era piu' lo stesso, in terra straniera, non aveva piu' lo stesso gusto. Per forza, mancava il prete, Don Giuseppe, quello che era zoppo e portava gli occhiali da presbite. La vecchia zia che borbottava il rosario non c'era piu', in verita' non si era piu' a sette chilometri da Caltagirone, ma in piena New York.

Ogni anno, nell'anniversario della morte di mio padre, in dicembre, non proprio il giorno esatto, scelgo sempre il sabato di quella settimana, preparo un pranzo cui invito tutta la famiglia.

Generalmente, oltre a mia madre, vengono anche mio fratello e mia sorella, con tutti i loro figli e nipoti e si ha l'illusione, forse mia madre ce l'ha, di essere ancora una famiglia riunita come ai vecchi tempi.

Cerco sempre di cucinare una pietanza un po' complicata, di quelle che non si mangiano sovente.

Di quelle che appartengono veramente ai vecchi tempi, quando il colesterolo era sconosciuto e

quando essere grassi era segno di a v v e n e n z a f i s i c a , perche' strettamente legato a gran benessere economico.

Cucino questa pietanza secondo gli schemi antichi, ricreando i profumi e l'atmosfera di una volta, strappando strilli di sorpresa ai nipoti e moti mal repressi a i miei fratelli, che probabilmente pensano di avere un fratello ben strano, che si perde in queste idiozie e finezze.

Io invece, faccio tutto cio' poiche' con questo pranzo voglio onorare mio padre, voglio rendergli un grande omaggio.

Se fosse li' presente apprezzerebbe tutti i piccoli e minimi dettagli e capirebbe perfettamente cosa io stia facendo.

Un suo mezzo sguardo, da quegli occhi color turchese molto intenso, inconsueto, attraverso le spesse lenti scure, accompagnate da un accenno di smorfia che vorrebbe essere un sorriso mal accennato, sarebbe per me il piu' grande riconoscimento non per il pranzo di per se' ma per cio' che sono, e sono cio' che sono in gran parte perche' formato e forgiato da lui. Povero papa', se ne e andato via troppo presto, e in qualche modo, dopo tanti anni, voglio ancora fargli intendere che non lo dimentico, che lo ricordo come sempre, anche in quelle sue piccole debolezze che aveva a tavola.

La settimana scorsa, quindi , ho invitato tutti e ho cucinato, oltre ad alcuni altri piatti minori, l'Arisa.

GERMOGLI 12

Pubblicazione trimestrale dell'organizzazione mondiale ebrei di Libia

I germogli appaiono sulla terra, il tempo dell'usignolo e' giunto, e nel nostro paese si ode la voce della tortora

